

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.003.04.2017

P/17/016

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94

kgp@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/016 - Wykorzystanie przez przedsiębiorców środków publicznych na innowacje i prace badawczo-rozwojowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Małgorzata Duraj, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/39/2017 z dnia 8 maja 2017 r. 2. Adam Zaborski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/34/2017 z dnia 5 maja 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych w Warszawie ¹ ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesław Raboszuk, Dyrektor MJWPU (do 24 października 2011 r. ²) Mariusz Frankowski, p.o. Dyrektora MJWPU (od 8 listopada 2011 r.) (dowód: akta kontroli str. 5, 736)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli³ MJWPU wykonywała powierzone jej przez Zarząd Województwa Mazowieckiego⁴ zadania w zakresie wsparcia przedsięwzięć innowacyjnych realizowanych przez przedsiębiorców w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013⁵. Stosowane przez MJWPU, w badanych konkursach, kryteria oceny merytorycznej odpowiadały kryteriom przewidzianym w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013*. Objęte kontrolą projekty zostały wybrane do dofinansowania zgodnie z kryteriami oceny stosowanymi dla działań 1.2 oraz 1.5 RPO oraz obowiązującymi zasadami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą. Jednostka weryfikowała i zatwierdzała wnioski o płatność, monitorowała dofinansowane projekty w okresie ich realizacji i po ich zakończeniu (w okresie trwałości), w tym postęp rzeczowy i finansowy projektów oraz osiąganie celów poszczególnych projektów w formie wskaźników produktu i rezultatu.

Środki publiczne przeznaczone dla przedsiębiorców na wdrażanie innowacji w ramach działań 1.2 oraz 1.5 zostały wykorzystane w pełnej wysokości.

¹ Dalej: MJWPU lub Jednostka.

² W okresie od 25.10.2011 r. do 07.11.2011 r. decyzje podejmowali Zastępca Dyrektora ds. PO KL – Pani Elżbieta Szymanik oraz Zastępca Dyrektora ds. RPO – Pan Grzegorz Świętoński, na podstawie zakresów czynności i stosownych upoważnień.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁴ Dalej także: Zarząd Województwa lub Instytucja Zarządzająca (IZ).

⁵ Dalej także: RPO.

Beneficjenci, których projekty objęto kontrolą, wykorzystali otrzymane środki publiczne zgodnie z przeznaczeniem, jednak poza wzrostem przychodów nie osiągnęli w wyniku realizacji projektów trwałej poprawy swej pozycji rynkowej, jak również nie zwiększyli swego zaangażowania w badania i rozwój (poprzez własną działalność w tym zakresie lub współpracę z zewnętrznymi jednostkami).

Ponadto NIK zauważa, że:

- udział kryteriów dotyczących innowacyjnych cech projektów nie był istotny w ogólnej punktacji, a zasady punktacji w ramach kryteriów dotyczących innowacyjności projektów nie były w pełni przejrzyste (brak definicji niektórych rodzajów innowacji oraz niespójności w formularzach oceny),
- ocena wykonalności projektów w ramach działania 1.5 opierała się w istotnym stopniu na uznaniowych opiniach ekspertów, nie określono wymiernych kryteriów oceny oraz sposobu dokumentowania przez ekspertów swoich tez, a jednocześnie procedura odwoławcza nie przewidywała ponownej oceny merytorycznej,
- procedury oceny formalnej i merytorycznej wniosków przedłużały się ponad określone w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013* okresy; również wnioski o płatność końcową były rozpatrywane długotrwale,
- Określone dla działania 1.2 i 1.5 wskaźniki produktu i rezultatu odnosiły się w większości do realizacji zakresu rzeczowego projektu, nie pozwalając ocenić realizacji celów tych działań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. System finansowania przedsiębiorstw środkami publicznymi przeznaczonymi na wdrażanie innowacji

Opis stanu faktycznego

Zadania dotyczące realizacji RPO, powierzone MJWPU przez Zarząd Województwa, zgodnie z art. 27 ust. 1 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*⁶ oraz na podstawie zawartego porozumienia⁷, obejmowały w szczególności:

- przygotowywanie i przekazywanie Instytucji Zarządzającej do akceptacji propozycji zmian lub aktualizacji *Szczegółowego Opisu Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007 – 2013*⁸,
- przygotowanie, w miarę postępów realizacji RPO, propozycji zmian kryteriów wyboru projektów, do akceptacji przez IZ,
- prowadzenie procedur konkursowych, służących wyłanianiu przez IZ projektów, które miały być dofinansowane,
- zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektów,
- weryfikowanie i zatwierdzanie wniosków o płatność (w tym zaliczkową),
- dokonywanie płatności ze środków RPO na rzecz beneficjentów,
- przeprowadzanie kontroli realizacji dofinansowanych projektów,

⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 383 ze zm.

⁷ Porozumienie nr SR.ZF/1/07 z 23.07.2007 r. w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013; zastępowane następnie porozumieniami: SR.II./1/09 z 29.12.2009 r., SR.II./1/10 z 23.02.2010 r., SR.II./2/10 z 28.09.2010 r., SR.II./1/11 z 16.08.2011 r., SR.II./1/12 z 18.06.2012 r., SR-RPO-IV/1/12 z 18.09.2012 r., dalej: *Porozumienie w sprawie realizacji RPO WM 2007-2013*.

⁸ Dalej: *Uszczegółowienie RPO*.

- odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom,
- dokonywanie korekt finansowych,
- monitorowanie i sprawozdawanie z realizacji RPO.

MJWPU udzielała bezpośredniego wsparcia finansowego przedsiębiorcom na wdrażanie innowacji w ramach I osi priorytetowej RPO *Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu*, w działaniach 1.2 *Budowa sieci współpracy nauka – gospodarka*⁹ oraz 1.5 *Rozwój przedsiębiorczości*¹⁰.

Celem działania 1.2 było zwiększenie transferu innowacji do gospodarki poprzez wspieranie inwestycji w badania i przedsięwzięcia rozwojowe, a w efekcie podniesienie innowacyjności przedsiębiorców dzięki wykorzystaniu rezultatów prac B+RT¹¹, zrealizowanych na ich potrzeby przez jednostki naukowe. Projekty realizowane w ramach działania 1.2 składały się z części badawczej i wdrożeniowej, przy czym część badawcza mogła być zlecana lub zakupiona od jednostki naukowej. Celem działania 1.5 było podniesienie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw¹² poprzez dostosowanie do wymogów rynkowych, w tym zapewnienie dostępu do nowych technologii, systemów certyfikacji i jakości. Działanie ukierunkowane było na podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez realizację nowych inwestycji, w szczególności nabycie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z utworzeniem lub rozbudową przedsiębiorstwa, wprowadzeniem przez przedsiębiorstwo nowych produktów oraz zasadniczą zmianą procesu produkcyjnego. Wspieranie przedsiębiorczości miało koncentrować się w szczególności w subregionach i na obszarach problemowych.

W ramach działania 1.2 przedsiębiorcy złożyli 86 wniosków o dofinansowanie, z czego 37 przyjęto do realizacji¹³ i tyle samo zawarto umów o dofinansowanie o łącznej wartości 102 521,8 tys. zł i przyznany dofinansowaniu ze środków EFRR¹⁴ w kwocie 31 887,2 tys. zł. W ramach działania 1.5 złożono 3 729 wniosków, z czego do realizacji przyjęto 1 434 wnioski¹⁵, a podpisano 1 094 umowy o łącznej wartości 2 608 649,9 tys. zł i przyznany dofinansowaniu ze środków UE w kwocie 832 807,9 tys. zł. Na dzień 12 czerwca 2017 r. w ramach działania 1.2 zakończono realizację 25 projektów o wartości 70 233,9 tys. zł (dofinansowanych ze środków UE w kwocie 21 350,9 tys. zł), a w ramach działania 1.5 – 967 projektów o wartości 2 276 750,2 tys. zł (dofinansowanych ze środków UE w kwocie 735 376,4 tys. zł).

Projekty realizowane w ramach działań 1.2 i 1.5 nie zostały ujęte w *Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO WM 2007 – 2013*¹⁶.

Pojęcie innowacji i innowacyjności na potrzeby RPO zostało zdefiniowane w *Uszczegółowieniu RPO*. Jako innowację rozumiano wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji. Wdrożenie nowego produktu (towaru lub usługi) polegało na zaoferowaniu go na rynku. Wdrożenie nowego procesu, nowych metod marketingowych lub nowej organizacji polegało na ich zastosowaniu w bieżącym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa. Określono dwa rodzaje

⁹ Dalej także: działanie 1.2.

¹⁰ Dalej także: działanie 1.5.

¹¹ Badania i rozwój technologiczny.

¹² Dalej: MŚP.

¹³ 36 zostało odrzuconych na etapie oceny formalnej, a 13 na etapie oceny merytorycznej.

¹⁴ Środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, dalej także: środki UE.

¹⁵ Na etapie oceny formalnej odrzucono 1 337 wniosków, a na etapie oceny merytorycznej – 958.

¹⁶ Aktualny wykaz znajduje się na stronie internetowej MJWPU pod adresem: <http://rpo.mazowia.eu/indykatywny-wykaz-indywidualnych-projektow-kluczowych-dla-rpo-wm-2007-2013/indykatywny-wykaz-indywidualnych-projektow-kluczowych-rpo-wm-2007-2013.html>

innowacji: procesową (wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji) i produktową (wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo nowego towaru lub usługi, lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio towarów lub usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia). Natomiast innowacyjność zdefiniowano jako zdolność przedsiębiorstwa do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczną umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub organizacyjno-technicznych.

W MJWPU nie były agregowane dane dotyczące rodzajów innowacji (produktowa procesowa, organizacyjna i marketingowa) oraz jej skali (światowa, krajowa, nowość na rynku, na którym działał przedsiębiorca, dla przedsiębiorcy) wprowadzonych przez beneficjentów w wyniku realizacji dofinansowanych projektów w ramach działań 1.2 oraz 1.5. Według wyjaśnień Dyrektora MJWPU¹⁷, nie wymagały tego dokumenty monitoringowo-sprawozdawcze.

(dowód: akta kontroli str. 547, 964-966, 1084-1090, 1542, 5890, 5892)

1.1. Projekty realizowane w ramach działania 1.2 i 1.5

Szczegółowym badaniem kontrolnym NIK objęto 10 projektów o największej kwocie dofinansowania, których realizacja zakończyła się w latach 2010–2014, w tym:

- osiem projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu nr RPOWM/1.5/1/2008 dla działania 1.5 o łącznej kwocie dofinansowania 40 241,8 tys. zł (5 % dofinansowania zrealizowanych projektów¹⁸ w ramach działania 1.5),
- dwa projekty wybrane do dofinansowania w ramach konkursu nr RPOWM/1.2/1/2011 dla działania 1.2 o łącznej wartości dofinansowania w kwocie 3 972,3 tys. zł (17 % dofinansowania zrealizowanych projektów w ramach działania 1.2).

(dowód: akta kontroli str. 766-788, 1084-1089, 1096)

Konkurs nr RPOWM/1.5/1/2008

W ramach tego konkursu¹⁹ (zamkniętego, bez preselekcji) mogły być składane wnioski obejmujące projekty o wartości od 40 tys. zł do 8 000 tys. zł oraz okresie realizacji nie dłuższym niż do 31 grudnia 2013 r. Projekty ubiegające się o dofinansowanie podlegały ocenie formalnej, a następnie ocenie merytorycznej²⁰. Ocena merytoryczna (w tym wykonalności) przeprowadzana była przez Komisję Konkursową, powołaną przez Dyrektora MJWPU²¹, w skład której wchodziłi eksperci z *Bazy ekspertów RPO WM 2007-2013* utworzonej i prowadzonej przez IZ (ocena wykonalności oraz merytoryczna horyzontalna i szczegółowa) oraz *Bazy danych osób prowadzących ocenę strategiczną projektów w ramach RPO WM 2007-2013 pełniących funkcje ekspertów* utworzonej przez IZ (ocena merytoryczna strategiczna). Eksperti oceniający poszczególne wnioski byli wybierani w drodze losowania spośród wszystkich członków Komisji Konkursowej. Na każdym etapie oceny wnioski oceniane były przez minimum dwóch ekspertów, którzy potwierdzali oświadczeniem posiadanie wiedzy i kwalifikacji umożliwiających właściwą ocenę

¹⁷ Pismo z 26.06.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

¹⁸ Według raportu wygenerowanego z systemu KSI 07-13 przez MJWPU w dniu 22.05.2017 r. łączna wartość dofinansowania zrealizowanych projektów wynosiła 23 366,3 tys. zł dla działania 1.2 oraz 825 217,3 tys. zł dla działania 1.5.

¹⁹ Ogłoszenie o naborze opublikowane zostało 30 czerwca 2008 r. na stronie internetowej MJWPU: <http://rpo.mazowia.eu/nabory-wnioskow/nabory-w-ramach-priorytetu-i-dzialanie-1-5.html>

²⁰ Składającą się z oceny: wykonalności, strategicznej, horyzontalnej i szczegółowej.

²¹ Zarządzenie Nr 12/2009 Dyrektora MJWPU z 30.01.2009 r. w sprawie składu osobowego Komisji Konkursowej dla Priorytetu I Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu dla działania 1.5 *Rozwój przedsiębiorczości RPO WM 2007-2013*.

projektu. MJWPU, począwszy od 2011 r., corocznie prowadziła monitoring pracy ekspertów, weryfikujący m.in. terminowość i jakość ich pracy.

W wyniku oceny merytorycznej projekty mogły uzyskać maksymalnie 95 pkt (ocena strategiczna – do 35 pkt, ocena horyzontalna – do 10 pkt, ocena szczegółowa – do 50 pkt). Liczba przyznanych punktów za dane kryterium stanowiła średnią punktów przyznanych przez ekspertów. Po uzyskaniu minimum 60% maksymalnej liczby punktów projekty były umieszczane na liście rankingowej i mogły otrzymać dofinansowanie w ramach dostępnych środków. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekty mogły uzyskać do 10 pkt (10,5 % ogółu punktów za kryteria merytoryczne), w zależności od rodzaju i skali innowacyjności, 3 pkt były przyznawane za nowe rozwiązania technologiczne i techniczne, 1 pkt – za nowe rozwiązania organizacyjne i zarządcze. Projektom obejmującym produkty, usługi lub procesy innowacyjne w skali co najmniej całego regionu przyznawano 6 pkt (4 pkt – projektom nowym w skali co najmniej powiatu, 2 pkt – projektom nowym w skali przedsiębiorcy). Beneficjenci nie byli zobowiązani do załączania opinii eksperckiej potwierdzającej innowacyjność projektu. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora MJWPU²², ocena innowacyjności projektów dokonywana była przez ekspertów, którzy posiadali uprawnienia do oceny w dziedzinie właściwej dla danego wniosku.

Poza kryteriami w zakresie innowacyjności ocenie eksperckiej podlegały m.in. kryteria strategiczne: zgodność z kierunkami rozwoju województwa (maksymalnie można było uzyskać 15 pkt), wpływ projektu na konkurencyjność województwa (6 pkt), spójność regionu (4 pkt), oraz kryteria szczegółowe: lokalizacja projektu na terenie o zwiększonym bezrobociu (do 12 pkt – maksymalną liczbę punktów przyznawano projektom realizowanym w powiatach, gdzie średnia stopa bezrobocia w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku wynosiła powyżej 150% średniej stopy bezrobocia na Mazowszu), liczba utworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji projektu (do 11 pkt – maksymalną liczbę punktów przyznawano w przypadku utworzenia powyżej 10 miejsc pracy), procentowy wzrost dochodów firmy po 12 miesiącach od dnia zakończenia realizacji projektu (do 8 pkt – maksymalną liczbę punktów przyznawano przedsiębiorstwom o zakładanym wzroście dochodów powyżej 30 %), procentowy wzrost rentowności firmy po 12 miesiącach od dnia zakończenia realizacji projektu (do 7 pkt – maksymalną liczbę punktów przyznawano przedsiębiorstwom o zakładanym wzroście rentowności powyżej 15 %), oraz wielkość przedsiębiorstwa (do 6 pkt).

(dowód: akta kontroli str. 967-983, 1046-1056, 1097-1100, 1106-1107, 1108-1110,

1773-1876)

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „ODMET” Spółka z o.o.²³

Beneficjent uzyskał²⁴ dofinansowanie na realizację projektu *Podniesienie konkurencyjności Odmęt Sp. z o.o. poprzez stworzenie innowacyjnego centrum produkcyjnego arkuszowania blach stalowych gorącowalcowanych* w kwocie 7 749,9 tys. zł (w tym 6 587,4 tys. zł ze środków UE). Celem głównym projektu było dostosowanie przedsiębiorstwa do wymogów rynkowych poprzez wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa. Cel główny miał zostać osiągnięty m.in. poprzez zakup i montaż linii technologicznej do arkuszowania blach oraz sześciu suwnic, budowę hali produkcyjnej oraz zatrudnienie 14 pracowników. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją, wykazane we wniosku o dofinansowanie, wyniosły 7 200,0 tys. zł i stanowiły 46,2 % wydatków kwalifikowalnych. Według

²² Pismo z 04.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

²³ Dalej także: ODMET lub Beneficjent.

²⁴ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-395/08-00 z dnia 10 grudnia 2009 r. wraz z 9 aneksami.

MJWPU, projekt obejmował innowacje produktową i procesową w skali regionu. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 10 pkt²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1776-1784, 2786-3128)

Usługi Wydawniczo Poligraficzne Paper&Tinta Barbara Tokłowicz²⁶

Beneficjent uzyskał²⁷ dofinansowanie na realizację projektu *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa Paper&Tinta Barbara Tokłowicz poprzez wdrożenie innowacyjnej technologii druku offsetowego oraz rozbudowę zakładu produkcyjnego* w kwocie 4 778,5 tys. zł (w tym 4 061,8 tys. zł ze środków UE). Celem głównym projektu było podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez stworzenie nowoczesnego zakładu produkcyjnego, rozbudowę parku maszynowego oraz wdrożenie innowacyjnych technologii produkcyjnych. Wdrożenie innowacyjnej technologii druku offsetowego miało zostać zrealizowane poprzez zakup maszyny drukującej. Cele szczegółowe projektu obejmowały wybudowanie nowego obiektu produkcyjno-biurowego oraz utworzenie sześciu nowych miejsc pracy. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją, wykazane we wniosku o dofinansowanie, wyniosły 5 600,0 tys. zł i stanowiły 70,3 % wydatków kwalifikowalnych. Beneficjent załączył do wniosku opinię o innowacyjności maszyny drukującej, sporządzoną przez przedstawiciela producenta, gdzie wskazano, że rozwiązania zastosowane w urządzeniu stanowią nowatorskie rozwiązania na skalę światową. Według MJWPU projekt obejmował innowację procesową w skali przedsiębiorstwa. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 10 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1785-1793, 3129-3387)

DEKOR Media Sp. z o.o.²⁸

Beneficjent uzyskał²⁹ dofinansowanie na realizację projektu *Podniesienie konkurencyjności firmy DEKOR Media Sp. z o.o. i jej rozwój poprzez wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji etykiet RFID³⁰ dzięki wprowadzeniu nowej linii technologicznej w oparciu o maszynę Gallus RCS 430* w kwocie 4 752,2 tys. zł (w tym 4 039,4 tys. zł z UE). Celem głównym projektu było podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez wdrożenie nowej linii technologicznej. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie wskazał następujące cele na poziomie rezultatu: zwiększenie wolumenu produkcji, wzrost przychodów ze sprzedaży, zwiększenie zatrudnienia poprzez utworzenie stanowisk pracy dla sześciu osób oraz poprawę jakości produkowanych wyrobów. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją, wykazane we wniosku o dofinansowanie, wyniosły 6 791,5 tys. zł i stanowiły 85,7 % wydatków kwalifikowalnych. Beneficjent załączył do wniosku o dofinansowanie opinię dotyczącą innowacyjności projektu sporządzoną przez Instytut Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej, gdzie stwierdzono m.in., że projekt obejmuje innowacje produktową, procesową i technologiczną, a rozwiązania technologiczne w nim wykorzystane są stosowane w kraju nie dłużej niż trzy lata. Według MJWPU projekt obejmował innowację procesową i produktową w skali światowej. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 10 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1046-1056, 1794-1803, 3388-3715)

²⁵ Średnia arytmetyczna punktów przyznanych przez ekspertów w ramach oceny merytorycznej.

²⁶ Dalej także: Paper&Tinta lub Beneficjent.

²⁷ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-522/08-00 z dnia 11 czerwca 2010 r. wraz z 2 aneksami.

²⁸ Dalej także: DEKOR Media lub beneficjent.

²⁹ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-109/08-00 z dnia 2 sierpnia 2010 r. wraz z 9 aneksami.

³⁰ Radio frequency identification – technologia umożliwiająca automatyczną identyfikację (rozpoznanie obiektu) przy pomocy fal radiowych.

Drukarnia AGPRESS Adam Łukawski³¹

Beneficjent uzyskał³² dofinansowanie na realizację projektu *Realizacja nowej inwestycji w branży poligraficznej w obszarze innowacyjnych technologii i usług* w kwocie 4 740,1 tys. zł (w tym 4 029,1 tys. zł z UE). Celem głównym projektu była poprawa konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez dokonanie nowej inwestycji polegającej na wdrożeniu innowacji technologicznej. Cele szczegółowe projektu obejmowały zakup 17 szt. nowych środków trwałych oraz oprogramowania komputerowego, budowę hali produkcyjnej, wdrożenie nowej technologii świadczenia usług, utworzenie ośmiu miejsc pracy oraz wprowadzenie na rynek udoskonalonych usług. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją, wykazane we wniosku o dofinansowanie, wynosiły 3 540,0 tys. zł i stanowiły 44,9 % wydatków kwalifikowalnych. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie wskazał, że w ramach projektu nastąpi wdrożenie innowacji technologicznej (procesowej) o zasięgu krajowym oraz produktowej o zasięgu regionalnym, a także – załączył opinię dotyczącą innowacyjności projektu sporządzoną przez rzeczoznawcę z FSNT NOT³³ w Płocku, w której stwierdzono, że proponowane rozwiązanie jest innowacyjne na skalę krajową. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 6 pkt (w tym 2 pkt na 6 pkt możliwych za skalę innowacji). Obaj eksperci dokonujący szczegółowej oceny merytorycznej uznali, że planowana inwestycja jest innowacją jedynie w skali przedsiębiorstwa.

(dowód: akta kontroli str. 1046-1056, 1815-1825, 4325-4673)

Krynica Vitamin SA³⁴

Beneficjent uzyskał³⁵ dofinansowanie na realizację projektu *Wzrost pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa Krynica Vitamin poprzez realizację nowej inwestycji w miejscowości Dziadkowskie Folwark* w kwocie 4 623,7 tys. zł (w tym 3 930,1 tys. zł z UE). Celem głównym projektu był wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez rozbudowę istniejącego zakładu produkcyjnego oraz wdrożenie nowych usług „co-packingu” i miał on zostać osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, w tym budowę dwóch obiektów, tj. magazynu (4 300 m²) i łącznika (400 m²) oraz budowę infrastruktury liniowej, poniesienia nakładów na środki trwałe w kwocie 10 285,0 tys. zł, a także – utworzenia 12 nowych miejsc pracy. Wydatki kwalifikowane wykazane we wniosku o dofinansowanie nie obejmowały wydatków bezpośrednio związanych z planowaną innowacją. Beneficjent nie przedstawił opinii eksperta potwierdzającej innowacyjność realizowanego projektu. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową i procesową w skali regionu i kraju. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 7,5 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1046-1056, 1804-1814, 3970-4324)

SAWIMED Sp. z o.o.³⁶

Beneficjent uzyskał³⁷ dofinansowanie na realizację projektu *Przebudowa, rozbudowa ze zmianą sposobu użytkowania istniejącego budynku szkoły z przeznaczeniem na Zakład Opiekuńczo-Leczniczy z częścią rehabilitacyjną wraz z wyposażeniem oraz infrastrukturą zewnętrzną w miejscowości Sawice–Wieś nr 19* w kwocie 4 589,7 tys. zł (w tym 3 901,2 tys. zł z UE). Celem głównym projektu było rozpoczęcie nowej działalności usługowej poprzez wejście firmy na rynek usług

³¹ Dalej także: AGPRESS lub beneficjent.

³² Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-319/08-00 z dnia 12 kwietnia 2010 r. wraz z 4 aneksami.

³³ Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Naczelna Organizacja Techniczna.

³⁴ Dalej także: Krynica Vitamin lub Beneficjent.

³⁵ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-435/08-00 z dnia 23 listopada 2009 r. wraz z 8 aneksami.

³⁶ Dalej także: SAWIMED lub beneficjent.

³⁷ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-290/08-00 z dnia 18 listopada 2009 r. wraz z 3 aneksami.

opiekuńczo-leczniczych i rehabilitacyjnych i miał on zostać osiągnięty poprzez utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i wyposażenie go w odpowiedni sprzęt, zwiększenie liczby świadczonych usług, utworzenie 37 miejsc pracy. Wydatki kwalifikowane wykazane we wniosku o dofinansowanie nie obejmowały wydatków bezpośrednio związanych z planowaną innowacją. Beneficjent nie przedstawił opinii eksperta potwierdzającej innowacyjność realizowanego projektu. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową o skali regionalnej. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 8 pkt (w tym 4 pkt za skalę innowacji).

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1097-1105, 1847-1856, 5002-5268)

Sport Medica SA³⁸

Beneficjent uzyskał³⁹ dofinansowanie na realizację projektu *Wzrost konkurencyjności Sport Medica SA poprzez utworzenie w NZOZ⁴⁰ Carolina Medical Center, Centrum Diagnostyki Obrazowej i Funkcjonalnej (CDOiF) o profilu urazowo-ortopedycznym jako wiodącego, referencyjnego ośrodka diagnostycznego w kraju* w kwocie 4 552,2 tys. zł (w tym 3 869,4 tys. zł z UE). Osiągnięcie celu głównego miało nastąpić poprzez uruchomienie Centrum Leczenia Urazów Sportowych, wdrożenie w oparciu o CDOiF trzech innowacyjnych procesów, wprowadzenie innowacyjnych usług, a także rozszerzenie terytorialnego zakresu działania przedsiębiorstwa w zakresie diagnostyki poprzez podpisanie z innymi ośrodkami umów o współpracy. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją (zakup aparatury do rezonansu magnetycznego, USG oraz RTG), wykazane we wniosku o dofinansowanie, wyniosły 7 693,6 tys. zł i stanowiły 67,6 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych. Beneficjent nie przedstawił opinii eksperta potwierdzającej innowacyjność realizowanego projektu. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową i procesową w skali regionu i kraju. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 10 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1097-1105, 1837-1846, 4674-5001)

"CHEM-LINE" Sp. z o.o.⁴¹

Beneficjent uzyskał⁴² dofinansowanie na realizację projektu *Zwiększenie konkurencyjności spółki CHEM-LINE poprzez dywersyfikację przychodów – uruchomienie Regionalnego Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego w Płocku oraz całkowitą zmianę sposobu realizacji procesów handlowych poprzez ich informatyzację* w kwocie 4 455,5 tys. zł (w tym 3 787,1 tys. zł z UE). Celem głównym projektu było zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez dywersyfikację prowadzonej działalności gospodarczej w oparciu o wprowadzenie nowych usług oraz zmianę dotychczasowego sposobu realizacji procesu handlowego (wdrożenie oprogramowania informatycznego typu CRM). Cel główny miał zostać osiągnięty poprzez utworzenie Regionalnego Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego z funkcją hotelową, wdrożenie programu informatycznego do zarządzania zasobami spółki, wprowadzenie e-szkoleń i e-sprzedaży materiałów szkoleniowych, a także utworzenie 14 nowych miejsc pracy. Wydatki kwalifikowane wykazane we wniosku o dofinansowanie nie obejmowały wydatków bezpośrednio związanych z planowaną innowacją. Beneficjent nie przedstawił opinii eksperta potwierdzającej innowacyjność realizowanego projektu. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową i organizacyjną o skali regionalnej. W ramach

³⁸ Dalej także: Sport Medica lub beneficjent.

³⁹ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-248/08-00 z dnia 31 lipca 2009 r. wraz z 4 aneksami.

⁴⁰ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

⁴¹ Dalej także: CHEM-LINE lub Beneficjent.

⁴² Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-264/08-00 z dnia 14 lipca 2009 r. wraz z 6 aneksami.

kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 8 pkt (w tym 4 pkt za skalę innowacji).

(dowód: akta kontroli str. 1046-1056, 1826-1836, 3716-3969)

Konkurs nr RPOWM/1.2/1/2011

W ramach tego konkursu (zamkniętego, bez preselekcji)⁴³ mogły być składane wnioski o dofinansowanie projektów obejmujących dwie fazy: badawczą (badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe prowadzone przez przedsiębiorców lub zlecone przez nich jednostkom naukowym lub innym podmiotom) oraz wdrożeniową (działania inwestycyjne wraz z niezbędną częścią doradczą, konieczne do wdrożenia wyników prac realizowanych w ramach fazy badawczej). Zgodnie z regulaminem konkursu, realizacja projektów miała zakończyć się w ciągu 24 miesięcy od podpisania umowy o dofinansowanie, zaś maksymalna wartość dofinansowania projektów wynosiła 2 000 tys. zł, przy czym maksymalna wartość wydatków na część badawczą nie mogła przekroczyć 400 tys. zł. Projekty ubiegające się o dofinansowanie podlegały ocenie formalnej, a następnie merytorycznej. Merytoryczna ocena wniosków była przeprowadzana przez Komisję Konkursową, powołaną przez Dyrektora MJWPU⁴⁴. Zasady tworzenia Komisji Konkursowej oraz wyboru ekspertów były analogiczne, jak w konkursie nr RPOWM/1.5/1/2008. W wyniku oceny merytorycznej projekty mogły uzyskać maksymalnie 95 pkt. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekty mogły uzyskać do 20 pkt (21,1 % ogółu punktów za kryteria merytoryczne). Ubiegające się o dofinansowanie projekty mogły otrzymać, w ramach oceny strategicznej, 3 pkt za nowe rozwiązania technologiczne i techniczne oraz 1 pkt – za nowe rozwiązania organizacyjne i zarządcze. W ramach szczegółowej oceny merytorycznej promowane były projekty polegające na wprowadzeniu nowego lub udoskonaleniu istniejącego produktu lub usługi z wykorzystaniem nowych technologii. Projektom, których efektem było wdrożenie technologii lub procesów stosowanych na świecie lub w kraju nie dłużej niż 5 lat, przyznawano odpowiednio 6 lub 4 pkt. Ponadto projektom, w których miał powstać nowy produkt lub usługa, różniący się znacząco od produktów lub usług dotychczas wytwarzanych przyznawano 4 pkt, a projektom, w których miało nastąpić znaczące udoskonalenie istniejących produktów lub usług – dodatkowe 2 pkt. Projekt realizowany w branży wysokich technologii otrzymywał 4 pkt (2 pkt – w branży średniowysokich technologii). Zgodnie z *regulaminem konkursu*⁴⁵ warunkiem przyznania na etapie szczegółowej oceny merytorycznej punktów za kryteria bezpośrednio powiązane ze wskaźnikami było określenie przez wnioskodawców właściwych wskaźników produktu/rezultatu odpowiadających poszczególnym kryteriom oceny. Beneficjenci byli ponadto zobowiązani do załączania do wniosku opinii eksperta (legitymującego się co najmniej stopniem doktora w dziedzinie, w ramach której miała być prowadzona część badawcza), potwierdzającej szanse realizacji oraz wdrożenia części badawczej. Ocenie ekspertów podlegały również m.in. kryteria strategiczne: zgodność z kierunkami rozwoju województwa, wpływ projektu na konkurencyjność województwa oraz spójność regionu; oraz kryteria szczegółowe: współpraca instytucjonalna ze sferą B+RT, rozwój działalności B+RT wewnątrz przedsiębiorstwa w związku z realizacją projektu, liczba utworzonych etatów dla pracowników naukowych, trwałość nakładów na działalność badawczo-

⁴³ Ogłoszenie o naborze opublikowane zostało 29 kwietnia 2011 r. na stronie internetowej MJWPU: <http://rpo.mazovia.eu/nabory-wnioskow/rozpoczeto-nabor-wnioskow-do-dzialania-1-2-budowa-sieci-wspolpracy-nauka-gospodarka-rpo-wm.html>.

⁴⁴ Zarządzenie Nr 79/2011 Dyrektora MJWPU z 13.07.2011 r. w sprawie składu osobowego Komisji Konkursowej dla Priorytetu I Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu dla działania 1.2 Budowa sieci współpracy nauka - gospodarka RPO WM 2007-2013.

⁴⁵ Regulamin konkursu nr RPOWM/1.2/1/2011, § 9 Ocena wniosków o dofinansowanie.

rozwojową (rozumiana jako utrzymanie w całym okresie trwałości projektu nakładów na prace badawczo-rozwojowe, mierzonych w stosunku do wartości kosztów kwalifikowanych części badawczej projektu).

(dowód: akta kontroli str. notatka nr 4, 969-983, 1097-1105, 1108-1114)

QSGS Technology Grażyna Klepuszewska⁴⁶

Beneficjent uzyskał⁴⁷ dofinansowanie na realizację projektu *Innowacyjna technologia dla innowacyjnego produktu – pił taśmowych bimetalicznych* w kwocie 1 994,0 tys. zł (w tym 1 694,9 tys. zł z UE). Celem głównym projektu był wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez wdrożenie rezultatów prac B+RT, zapewniających wprowadzenie na rynek nowego produktu – pił taśmowych bimetalicznych. Cele szczegółowe obejmowały m.in. zaangażowanie dwóch jednostek naukowych w realizację projektu, utworzenie czterech nowych miejsc pracy dla pracowników produkcyjnych, zatrudnienie czterech pracowników naukowych, a także wzrost nakładów na prace B+RT w kwocie 0,03 mln zł oraz dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu w kwocie 0,45 mln zł. Wydatki bezpośrednio związane z planowaną innowacją, wykazane we wniosku o dofinansowanie, wynosiły 3 880,0 tys. zł i stanowiły 97,0 % wydatków kwalifikowalnych. Beneficjent załączył do wniosku o dofinansowanie opinię wystawioną przez Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu, stwierdzającą, że wdrożenie wyników części badawczej umożliwi uruchomienie produkcji pił taśmowych bimetalicznych przeznaczonych głównie do cięcia metali, a także wskazującą, że opracowana technologia nie była stosowana przez żadnego z producentów pił taśmowych bimetalicznych na świecie. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową o skali światowej. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 16 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1108-1114, 1857-1866, 5563-5889)

Ferma OLDAR Aleksandra Dębska⁴⁸

Beneficjent uzyskał⁴⁹ dofinansowanie na realizację projektu *Wykorzystanie naturalnych właściwości selenu w procesie biotransformacji w celu uruchomienia innowacyjnej metody produkcji suplementu diety* w kwocie 1 978,3 tys. zł (w tym 1 681,6 tys. zł z UE). Celem głównym projektu było opracowanie innowacyjnej biotechnologii wzbogacania produktów w związki selenu. Część badawcza projektu miała obejmować prace mające na celu opracowanie składu i procedury produkcji suplementu diety wzbogaconego w naturalny selen, zaś część wdrożeniowa – zakup maszyn do produkcji suplementu diety (ciastek wzbogaconych o komponent selenowy), a także zakup hali produkcyjnej oraz utworzenie czterech etatów dla pracowników naukowych. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁵⁰, wszystkie wydatki kwalifikowalne poniesione w ramach projektu były bezpośrednio związane z innowacją. Wydatki te obejmowały: zakup maszyny do ciastek, urządzenia do ubijania i mieszania mas cukierniczych oraz pieca w łącznej kwocie (1 215,0 tys. zł), zakup hali wraz z urządzeniami (2 305,0 tys. zł), a także wynagrodzenie pracowników naukowych oraz zlecenie części badań zewnętrznej jednostce naukowej (400,0 tys. zł). Beneficjent załączył do wniosku o dofinansowanie opinię wystawioną przez kierownika Pracowni Teoretycznych Podstaw Chemii Analitycznej Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego, potwierdzającą, że projekt „spełnia wszelkie wymagania konkursowe stawiane mu do skutecznego przeprowadzenia badań przemysłowych, a następnie wdrożenia ich

⁴⁶ Dalej także: QSGS Technology lub beneficjent.

⁴⁷ Na podstawie umowy nr RPMA.01.02.00-14-001/11-00 z dnia 23 lutego 2012 r. wraz z 3 aneksami.

⁴⁸ Dalej także: Ferma OLDAR lub beneficjent.

⁴⁹ Na podstawie umowy nr RPMA.01.02.00-14-005/11-00 z dnia 23 lutego 2012 r. wraz z 5 aneksami.

⁵⁰ Pismo z 27.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

efektów”, a także, że obejmuje on badania nad technologią innowacyjną na skalę światową. Według MJWPU projekt obejmował innowację produktową i procesową o skali krajowej i międzynarodowej. W ramach kryteriów bezpośrednio związanych z innowacyjnością projekt otrzymał 15 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1045, 1108-1114, 1867-1876, 5269-5562)

1.2. Odrzucone wnioski o dofinansowanie projektów

Szczegółowym badaniem objęto 11 odrzuconych wniosków o największej kwocie dofinansowania (pięć wniosków z działania 1.2 i sześć wniosków z działania 1.5), w tym sześć odrzuconych ze względów formalnych oraz pięć odrzuconych na etapie oceny merytorycznej, o łącznej kwocie wnioskowanego dofinansowania odpowiednio 12 396,8 tys. zł i 8 206,1 tys. zł. Przyczyny odrzucenia wniosków na etapie oceny formalnej były następujące:

- projekt *Nowy lek weterynaryjny zwalczający bakterie u ryb* firmy Acadia Sp. z o.o. S.K.A. o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 499,5 tys. zł – niezgodnie z instrukcją wyliczona wielkość przedsiębiorstwa i wartość podatku VAT dla zadania „usługa doradcza”;
- projekt *Ocena ekonomicznych podstaw do implementacji budownictwa autonomicznego* firmy Royal Audit Janusz Prątnicki o wnioskowanej kwocie dofinansowania 2 000,0 tys. zł – wypełnienie wniosku niezgodnie z *Regulaminem konkursu*;
- projekt *Integralność systemów zarządzania komunikacją wewnętrzną* firmy Minerva Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 951,0 tys. zł oraz projekt *Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności produktów styropianowych oraz pełnych systemów dociepleń dla zakładu w Skórcu* MAGBUD SA, poprzez zakup innowacyjnych maszyn i urządzeń firmy MAGBUD SA o wnioskowanej kwocie dofinansowania 3 280,0 tys. zł – niezuzupełnienie wniosków w wymaganym w terminie (14 dni);
- projekt *Rozbudowa i modernizacja ośrodka rekreacyjno-szkoleniowego Oaza Spokoju w miejscowości Krzywda dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu* firmy Ireneusz Staniak, Artur Wójtowicz Oaza Spółka Cywilna, o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 660,3 tys. zł – dostarczenie wniosku w wersji papierowej po wymaganym terminie;
- projekt *Rozbudowa i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa dzięki budowie obiektu i zakup innowacyjnych technologii i maszyn* firmy Ulena Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania 2 006,1 tys. zł – m.in. przekroczenie dozwolonego poziomu dofinansowania, nieprzedstawienie szczegółowego zakresu prac wykonanych przed dniem złożenia wniosku, złożenie niekompletnego załącznika do biznesplanu; po uwzględnieniu protestu projekt odrzucono, gdyż nie stanowił nowej inwestycji oraz nie spełniał efektu zachęty, co było niezgodne z podstawowym założeniem określonym §19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych⁵¹.

(dowód: akta kontroli str.11, 90-248)

Przyczyny odrzucenia zbadanych wniosków na etapie oceny merytorycznej były następujące:

- projekt *Wzrost konkurencyjności Spółki Bogucki poprzez wdrożenie nowej technologii produkcji folii 5 warstwowej* firmy „BOGUCKI” Andrzej Bogucki, Hanna Bogucka Spółka Jawna o wnioskowanej kwocie dofinansowania

⁵¹ Dz.U. 2010 nr 239 poz. 1599.

1 529,4 tys. zł – uzyskanie przez projekt 61 pkt. na 115 możliwych, tj. poniżej wymaganego minimum (53 % wobec wymaganych co najmniej 60 % punktów); projekt nie spełnił części kryteriów wykonalności (z branych pod uwagę kryteriów wykonalności pod względem technicznym, technologicznym, ekonomicznym oraz finansowym wniosek nie uzyskał punktów za kryterium „wykonalność finansowa”, co wynikało z błędnie – według eksperta – przedstawionej analizy finansowej⁵²); uzyskanie oceny „0” w ramach któregośkolwiek z kryteriów wykluczało projekt z ubiegania się o dofinansowanie; w ocenie strategicznej, w zakresie kryteriów związanych z konkurencyjnością i innowacyjnością, projekt otrzymał 24 pkt. na 28 możliwych;

- projekt *Zmiana konstrukcji i wdrożenie do produkcji nowego wielopaliwowego silnika spalinowego z wirującym tłokiem, do zastosowania w lotnictwie, żegludze śródlądowej i przybrzeżnej oraz stacjonarnych aplikacji kogeneracyjnych* firmy Radwan Line Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 983,5 tys. zł – nie przeszedł etapu oceny wykonalności⁵³; z pisma wnioskodawcy z dnia 15 września 2012 r. wynikało, że w kwestii wykonalności finansowej (koszty konsultantów, emisja obligacji) oraz efektywności projektu ekspert wydał niczym nieuargumentowaną opinię, nie zwrócił się do wnioskodawcy o uzupełnienie informacji, ponadto wnioskodawca załączył do tego pisma opinię Politechniki Warszawskiej Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych wskazującą innowacyjność proponowanego rozwiązania; w odpowiedzi z dnia 5 października 2012 r. Jednostka stwierdziła, że protest został oddalony zaznaczając, że na etapie procedury odwoławczej nie dokonuje się ponownej oceny merytorycznej, a jedynie weryfikuje poprawność przeprowadzonej procedury oceny; wskazała też, że eksperci mają prawo do wartościowania swoich sądów, a ponadto istotnie eksperci nie zwrócili się o uzupełnienie treści, jednakże nie mieli takiego obowiązku;
- projekt *Rozwój firmy Polski Bank Komórek Macierzystych SA poprzez zakup specjalistycznego sprzętu do uruchomienia nowej usługi bankowania komórek macierzystych bez używania dimetylosulfotlenku* firmy Polski Bank Komórek Macierzystych SA o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 529,4 tys. zł – nie przeszedł etapu oceny wykonalności⁵⁴;
- projekt *Zwiększenie konkurencyjności firmy Fanex poprzez inwestycje* firmy Fanex Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 529,3 tys. zł. – projekt uzyskał 50 pkt. na 115 możliwych (43 %), a po powtórnej ocenie w wyniku złożonego protestu – 62,5 pkt. (54 %); w *Ocenie strategicznej* za kryteria *Stopień innowacyjności* oraz *Zasięg przestrzennego oddziaływania projektu* projekt uzyskał maksymalną punktację (odpowiednio 4 i 3 pkt.); w *Ocenie szczegółowej* za kryterium *Innowacyjność produktowa/procesowa produktów/usług oferowanych dzięki realizacji inwestycji* projekt otrzymał 0 pkt (na 8 możliwych), a za kryterium *Innowacyjność organizacyjna /zarządcza/marketingowa* projekt uzyskał 2 pkt. (przy maksymalnej liczbie 4 pkt.), przy czym zasady punktacji w ramach tych dwóch kryteriów nie przewidywały przydziału punktów za innowację procesową (projekt przewidywał m.in. zakup nowych maszyn, które miały skrócić czas produkcji oraz wzrost zdolności produkcyjnych), za kryterium *Wykorzystanie nowych technologii* przyznano 4 pkt. (z 8 możliwych do uzyskania);

⁵² W prognozie przepływów finansowych nie dokonano włączenia kwoty dotacji uwzględnionych uprzednio w rachunku zysków i strat, w prognozie przepływów wartość zysku netto była inna niż w rachunku zysków i strat, a saldo na początek okresu nie były zgodne z saldami na koniec roku poprzedniego.

⁵³ Uznano, że proponowane przez wnioskodawcę rozwiązanie polegające na emisji obligacji nie daje pewnego powodzenia zapewnienia źródła finansowania projektu.

⁵⁴ Błędne sporządzenie analizy finansowej przedsięwzięcia, w tym m.in. nakłady ponoszone na projekt przewyższają rezultaty, a więc NPV nie może być dodatnie.

- projekt *Opracowanie i wdrożenie do produkcji nowego zestawu podtynkowego* firmy KK-POL Kuczyński Spółka Jawna o wnioskowanej kwocie dofinansowania 1 634,4 tys. zł – projekt uzyskał 53,5 pkt. na 105 możliwych (51 %); protest został złożony przez wnioskodawcę po wymaganym terminie (14 dni) i nie został rozpatrzony.

(dowód: akta kontroli str. 249-374, 378-450)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Udział kryteriów związanych z innowacjami nie był istotny w działaniach, obejmujących wsparcie dla przedsiębiorców. W zbadanym konkursie w ramach działania 1.5 *Rozwój przedsiębiorczości* kryteria te stanowiły łącznie tylko 10,5 % ogółu punktów za kryteria merytoryczne. W działaniu 1.2 *Budowa sieci współpracy nauka – gospodarka* udział kryteriów dotyczących innowacyjności projektów wynosił 21,1% ogółu punktów za kryteria merytoryczne. Tak niska punktacja za kryteria dotyczące innowacyjności wskazuje, że innowacyjność nie była kluczowym kryterium przyznawania przedsiębiorcom dofinansowania. Wprawdzie w ramach działania 1.5 przewidziano wspieranie firm zarówno z branż innowacyjnych, jak i tradycyjnych, a głównym celem działania było podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez dostosowanie do wymogów rynkowych, to jednak NIK zauważa, że w *Regionalnej Strategii Innowacyjności dla Mazowsza 2007-2015*⁵⁵ działanie to zostało wskazane jako przykładowe źródło finansowania celów *Strategii*, czyli wzrost środków na innowacyjne projekty małych i średnich firm, wspieranie firm z Mazowsza w realizacji projektów, których celem jest poprawa konkurencyjności poprzez stosowanie innowacyjnych rozwiązań oraz wzrost aktywności przedsiębiorstw Mazowsza na arenie międzynarodowej⁵⁶. Cele te nie miały pełnego odzwierciedlenia w systemie ocen wniosków o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str.2992, 3003, 5929-5982)

2. Zasady oceny projektów w badanych konkursach nie zapewniały MJWPU uzyskania pełnej wiedzy o jakości wniosków.

Ocena wykonalności projektów w ramach działania 1.5 opierała się w istotnym stopniu na uznaniowych opiniach ekspertów, nie były określone wymierne kryteria oceny oraz sposób dokumentowania przez ekspertów swoich tez, a jednocześnie procedura odwoławcza nie przewidywała ponownej oceny merytorycznej, a jedynie weryfikowała poprawność przeprowadzonej procedury oceny. Stwarzało to warunki arbitralności działań ekspertów. Zidentyfikowano przypadki, w których wnioskodawca wskazywał na fakt nieuargumentowanej opinii negatywnej w kwestii wykonalności finansowej (koszty realizacji, źródła finansowania), lecz był pozbawiony prawa do zweryfikowania takich opinii w procedurze odwoławczej. Twierdzenie MJWPU, że eksperci mieli prawo do wartościowania swoich sądów i nie mieli obowiązku zwracania się do wnioskodawcy o wyjaśnienia i dodatkowe informacje, potwierdza uznaniowość procedury oceny wykonalności i brak mechanizmów eliminacji błędów w ocenie wykonalności. Biorąc pod uwagę, że ocena wykonalności była zerojedynkowa, waga decyzji na tym etapie wymagała wprowadzenia przejrzystych i weryfikowalnych zasad oceny wniosków.

⁵⁵ Przyjętej uchwałą Nr 72/08 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 kwietnia 2008 r.

⁵⁶ Eksport, sprzedaż licencji, import nowych technologii, stymulowanie międzynarodowych powiązań kooperacyjnych mazowieckich o charakterze innowacyjnym.

W obu zbadanych działaniach (1.2 oraz 1.5) analiza wniosków i przyznanie punktów na etapie oceny merytorycznej także została powierzona ekspertom zewnętrznym. Również *Opinia* potwierdzająca szanse realizacji oraz wdrożenia części badawczej składana przez przedsiębiorców ubiegających się o dofinansowanie (w ramach działania 1.2) była weryfikowana wyłącznie przez powołanych ekspertów zewnętrznych⁵⁷. Zdaniem NIK tak przyjęte zasady oceny wniosków powodowały, że MJWPU nie miała szczegółowej wiedzy o przebiegu procesu oceny wniosków. Wprawdzie eksperci w wypełnianych przez siebie kartach oceny podawali uzasadnienie swojej decyzji odnośnie liczby przydzielonych punktów, jednak najczęściej powoływano się na informacje zawarte we wniosku bądź biznesplanie (sporządzanym przez beneficjenta), a brak było wskazania innych źródeł, na podstawie których ekspert dokonywał weryfikacji zawartych we wniosku informacji. NIK wskazuje, że MJWPU nie miała wiedzy, w jaki sposób eksperci weryfikowali ekonomiczne założenia przedstawianych projektów. Przykładowo, koncepcję wnioskodawcy, by projekt częściowo sfinansować z emisji obligacji, ekspert ocenił „nie daje pewnego powodzenia zapewnienia źródła finansowania projektu”. MJWPU nie wymagała od ekspertów dokumentów, analiz, danych potwierdzających takie stwierdzenia. Podobnie było w przypadku kryterium wzrostu dochodów lub rentowności w ciągu roku po zakończeniu projektu (łącznie za oba kryteria można było uzyskać do 15 pkt). Weryfikacja mogła nastąpić w tej sytuacji dopiero po zrealizowaniu projektu. Eksperci w kartach oceny wniosku wskazywali jedynie na wzrost rentowności i wzrost sprzedaży podany przez przedsiębiorców w biznesplanach. Takie zasady nie zapewniały w pełni obiektywnej oceny wiarygodności danych przedstawianych przez wnioskodawców.

(dowód: akta kontroli str.967-968, 970-981)

3. W opinii NIK metodyka przyznawania punktacji w ramach kryteriów dotyczących innowacyjności w ramach Działania 1.5 nie była jednoznacznie zdefiniowana, co powodowało rozbieżne podejście ekspertów przy dokonywaniu ocen w tym zakresie.

Stosowany formularz oceny merytorycznej był niespójny, bowiem w kryteriach oceny szczegółowej (część C) *Innowacyjność produktowa/procesowa produktów/usług* (pkt 6) oraz *Innowacyjność organizacyjna /zarządcza/marketingowa/produktów usług oferowanych dzięki realizacji inwestycji* (pkt 7) zasady punktacji w ogóle nie uwzględniały punktów za innowację procesową oraz organizacyjną czy marketingową. Jednocześnie nie zdefiniowano wszystkich rodzajów innowacji, co powodowało odmienne interpretacje poszczególnych ekspertów co do rodzaju innowacji, będącej przedmiotem wniosku i w efekcie odmienne kwalifikowanie danej innowacji.

Wniosek Fanex Sp. z o.o.⁵⁸ dotyczący zakupu maszyn i urządzeń umożliwiających zwiększenie mocy produkcyjnych firmy (innowacyjność procesowa) za pierwsze z tych kryteriów nie otrzymał ani jednego punktu, a za drugie – od jednego eksperta maksymalną liczbę punktów (4 pkt.), a od drugiego eksperta 2 pkt., z uzasadnieniem, że projekt przewiduje innowację „procesową (organizacyjną)”. Zdaniem Izby wniosek obejmował wprowadzenie do praktyki nowego rozwiązania, które było innowacją procesową, lecz nie organizacyjną. Zgodnie z Podręcznikiem Oslo⁵⁹ innowacja procesowa to wdrożenie nowej lub znacząco udoskonalonej metody produkcji, a innowacja organizacyjna to

⁵⁷ Wyjaśnienia Dyrektora MJWPU: pismo z 04.07.2017 r., znak: WKW.0911 7/17.

⁵⁸ Nr kancelaryjny 4930/11.

⁵⁹ Oslo Manual, Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data. Aktualna wersja wydana w 2005 r. Powstała wyniku współpracy OECD i Eurostatu.

wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez firmę zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem.

Podanie w *Uszczegółowieniu RPO* jedynie definicji innowacji procesowej i produktowej (a pominięcie definicji innowacji marketingowej i organizacyjnej) powodowało, że eksperci kwalifikowali ten sam analizowany projekt odmiennie pod względem rodzaju innowacji.

W zbadanych odrzuconych projektach wskazane niespójności nie miały decydującego znaczenia dla niezakwalifikowania wniosków do dalszych etapów i do dofinansowania.

3. MJWPU nie agregowała danych dotyczących rodzaju oraz skali innowacji będących przedmiotem projektów realizowanych w ramach zbadanych działań. Przedstawione na potrzeby kontroli NIK dane o skali innowacji w zbadanych projektach różniły się od oceny skali, dokonanej przez ekspertów na etapie oceny wniosków o dofinansowanie. Jednocześnie wskazywana skala innowacji lub ich rodzaj w opisach, załączanych przez wnioskodawców, różniły się od oceny dokonywanej przez ekspertów. Wskazuje to na nie precyzyjne definicje oraz wytyczne określające, jak należało rozumieć rodzaj oraz skalę innowacji. NIK, zgadzając się z wyjaśnieniami złożonymi w trakcie kontroli, że dane dotyczące rodzajów oraz skali innowacji nie były wymagane w dokumentach monitoringowo-sprawozdawczych, wskazuje iż był to jeden z elementów oceny wniosków i należało zapewnić jednolite podejście do oceny tych kryteriów w poszczególnych wnioskach w celu zapewnienia przejrzystości warunków uczestnictwa w konkursach.
4. W jednym przypadku nie zostały zdefiniowane wskaźniki produktu lub rezultatu będące miernikami celów szczegółowych, wskazanych przez przedsiębiorcę (DEKOR Media Sp. z o.o.) we wniosku. Realizacja wymienionych celów szczegółowych, poza deklarowanym zwiększeniem zatrudnienia, nie była weryfikowana przez MJWPU. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie wskazał jako jeden z celów szczegółowych zwiększenie wolumenu produkcji, wzrost przychodów ze sprzedaży oraz poprawę jakości produkowanych wyrobów. W *Uszczegółowieniu RPO* nie zostały zdefiniowane wskaźniki produktu lub rezultatu będące miernikami celów szczegółowych, a ich realizacja nie była weryfikowana przez MJWPU. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁶⁰, prognoza w zakresie wolumenu produkcji i wzrostu przychodów ze sprzedaży przedstawiona w biznesplanie, była weryfikowana jedynie na etapie oceny merytorycznej. NIK zauważa, że wprawdzie w *Uszczegółowieniu RPO* nie zostały ustalone wskaźniki produktu lub rezultatu pozwalające zmierzyć stopień realizacji celów, lecz zgodnie z porozumieniem w sprawie realizacji RPO do zadań MJWPU należało m.in. przygotowywanie i przekazywanie Instytucji Zarządzającej propozycji zmian lub aktualizacji *Uszczegółowienia RPO*.
5. NIK wskazuje na długotrwałość procedur oceny formalnej i merytorycznej wniosków w zbadanym konkursie w ramach działania 1.5.

Ocena formalna ośmiu badanych wniosków o dofinansowanie projektów złożonych w ramach konkursu nr RPOWM/1.5/1/2008 trwała od 77 do 136 dni. Natomiast zgodnie z *Uszczegółowieniem RPO*⁶¹ w trybie konkursowym zamkniętym bez preselekcji ocena formalna powinna trwać nie dłużej niż 45 dni od momentu zamknięcia konkursu (w przypadku konieczności poprawy błędów i uzupełnienia braków termin na ocenę formalną zostaje przedłużony nie dłużej

⁶⁰ Pismo z 14.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

⁶¹ Część I rozdział 6.2 Opis systemu wyboru projektów – tryby wyborów projektów.

niż o 14 dni od dostarczenia odpowiednich dokumentów przez wnioskodawcę). Zarząd Województwa *Uchwałą nr 2559/188/08* z dnia 6 listopada 2008 r. zdecydował o przedłużeniu terminu pierwotnej oceny wniosków do dnia 9 stycznia 2009 r. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁶² liczba dni potrzebnych do oceny wynikała z dużej liczby złożonych wniosków oraz z wysokiej trudności oceny, każdy z badanych wniosków wymagał poprawy błędów formalnych oraz uzupełnienia braków przez wnioskodawcę, ponadto istotny wpływ na czas prowadzenia oceny miały niewystarczające zasoby kadrowe. W kolejnych latach, czas rozpatrywania wniosków o dofinansowanie w ramach działania 1.5 uległ skróceniu, a średni czas trwania oceny formalnej wynosił w poszczególnych konkursach średnio od 39 do 56 dni.

Ocena merytoryczna trzech z ośmiu badanych wniosków o dofinansowanie projektów złożonych w ramach tego konkursu trwała odpowiednio 84, 105 i 122 dni. Zgodnie z *Uszczegółowieniem RPO* w trybie konkursowym zamkniętym bez preselekcji całkowita ocena wykonalności i merytoryczna powinna trwać nie dłużej niż 60 dni od momentu podjęcia decyzji o przekazaniu wniosku do oceny (w przypadku konieczności poprawy błędów i uzupełnienia braków każdy z ww. terminów zostaje przedłużony o nie dłużej niż 14 dni od momentu dostarczenia odpowiednich dokumentów przez wnioskodawcę). Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁶³ wydłużenie terminu oceny było spowodowane dużą liczbą projektów złożonych w ramach ww. konkursu (1033 wnioski o dofinansowanie) oraz licznymi zapytaniami kierowanymi przez ekspertów do wnioskodawców.

NIK, uwzględniając wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora, wskazuje, że w przypadku projektów innowacyjnych ważny jest termin ich realizacji i zwłoka w ocenie wniosku i przyznaniu dofinansowania może skutkować utratą cech innowacyjnych danego projektu i w ostateczności rezygnacją beneficjenta z realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 1097-1105)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonywanie przez MJWPU powierzonych przez Zarząd Województwa działań w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach działania 1.2 i 1.5. Poddane badaniu projekty zostały wybrane do dofinansowania zgodnie z kryteriami oceny stosowanymi dla tych działań. NIK wskazuje przy tym na nie w pełni przejrzyste kryteria oceny cech innowacyjności poszczególnych projektów.

2. System nadzoru i oceny skuteczności wykorzystania przez przedsiębiorców środków publicznych przeznaczonych na wdrażanie innowacji

2.1. Procedury monitorowania i kontroli oraz badania efektywności udzielonej pomocy

Zgodnie z § 3 pkt 3 *Porozumienia w sprawie realizacji RPO WM 2007-2013* MJWPU przygotowuje i przekazuje do akceptacji przez IZ propozycje zmian lub aktualizacji *Instrukcji Wykonawczej*⁶⁴ oraz innych dokumentów mających zastosowanie w monitorowaniu i sprawozdawczości z realizacji RPO. W tym zakresie MJWPU

⁶² Pismo z 18.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

⁶³ Pismo z 18.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

⁶⁴ Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia – Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, dalej: *Instrukcja Wykonawcza*.

opracowała *Instrukcję Wykonawczą*⁶⁵, zatwierdzoną przez IZ w dniu 11 sierpnia 2008 r. W *Instrukcji* określone zostały zadania i zakres czynności komórek organizacyjnych MJWPU zaangażowanych w realizację RPO, w tym procedury ogłaszania konkursów, naboru, oceny i zatwierdzania projektów; zawierania, zmieniania i rozwiązywania umów o dofinansowanie projektów; weryfikacji formalnej, merytorycznej i rachunkowej wniosków o płatność; postępowania z nieprawidłowościami; odzyskiwania i windykacji środków od beneficjentów; sporządzania rocznego planu kontroli; przygotowania oraz przeprowadzania kontroli (doraźnych i planowych); monitorowania projektów w okresie trwałości.

(dowód: akta kontroli str. 737-750)

2.2. Monitorowanie i kontrola oraz badanie efektywności pomocy udzielonej w ramach działań 1.2 i 1.5

Na etapie realizacji projektów MJWPU monitorowała postęp rzeczowy i finansowy projektów, dokonywała weryfikacji wydatków poniesionych przez beneficjentów (w oparciu o listy sprawdzające będące załącznikami do *Instrukcji Wykonawczej*) oraz monitorowała stopień osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu. W przypadku wątpliwości przeprowadzane były dodatkowe czynności weryfikacyjne obejmujące wizyty monitorujące oraz kontrole doraźne. W toku weryfikacji wniosków o płatność odbywały się ponadto kontrole krzyżowe, mające na celu wykluczenie podwójnego wsparcia poniesionych wydatków w ramach RPO.

W ramach monitorowania projektów w okresie trwałości, MJWPU dokonywała weryfikacji *sprawozdań w zakresie monitorowania trwałości projektów oraz obszarów szczególnego ryzyka*⁶⁶, składanych do 31 stycznia roku następnego po okresie sprawozdawczym. W przypadku wątpliwości przeprowadzane były dodatkowe czynności weryfikacyjne w postaci wizyt monitorujących lub doraźnych kontroli trwałości.

Czynności kontrolne dotyczące prawidłowości realizacji projektów w ramach RPO prowadzone były w MJWPU na podstawie *Rocznych Planów Kontroli Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WM 2007-2013*⁶⁷. Ponadto MJWPU przeprowadzała kontrole doraźne m.in w przypadku wystąpienia podejrzenia naruszenia prawa lub wystąpienia nieprawidłowości oraz uchybień ze strony beneficjenta, w przypadku otrzymania skarg dotyczących domniemanych nieprawidłowości, a także na zlecenie upoważnionych instytucji.

Projekty realizowane w ramach działań 1.2 oraz 1.5, nie były tzw. dużymi projektami w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r.⁶⁸, stąd nie było wymogu obejmowania ich kontrolami planowymi na miejscu w trakcie realizacji projektu. Kontrole takie były przeprowadzane na zakończenie projektu, na próbie wytypowanej przy pomocy metodologii określonej w rocznych planach kontroli⁶⁹ (próba 7% z populacji obejmowała projekty o najwyższym poziomie ryzyka).. W analizie ryzyka uwzględniane były trzy kryteria: wartość dofinansowania, występowanie zakupu nieruchomości oraz wielkość zadeklarowanego we wniosku o dofinansowanie wskaźnika zatrudnienia. W latach 2012-2014 kontrolami na zakończenie w miejscu realizacji planowano objąć wszystkie projekty z działania 1.2, dla których złożono wnioski o płatność końcową, a w roku 2015 r. – 20% tych

⁶⁵ *Instrukcja Wykonawcza* z 11.08.2008 r. była aktualizowana 23 razy. Obowiązująca na dzień przeprowadzania kontroli (19 lipca 2017 r.) *Instrukcja Wykonawcza* (wersja 3.8) z dnia 04.04.2017 r. została zatwierdzona przez IZ 28.04.2017 r.

⁶⁶ Dalej: Sprawozdania w zakresie monitorowania trwałości projektów lub Sprawozdania.

⁶⁷ Dalej: Roczny Plan Kontroli.

⁶⁸ Definicja dużego projektu została określona w art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

⁶⁹ Metodologia przyjęta w IV kwartale 2012 r.

projektów, wytypowanych na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość projektu, stosowanie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷⁰, ilość przeprowadzonych kontroli, stwierdzone w ich wyniku nieprawidłowości oraz planowany okres osiągnięcia wskaźników. Planowe kontrole trwałości obejmowały nie mniej niż 15 % projektów po zakończeniu realizacji, będących co do zasady w drugiej połowie okresu trwałości i wytypowanych w wyniku analizy ryzyka przeprowadzanej na podstawie składanych przez beneficjentów *sprawozdań w zakresie monitorowania trwałości projektów*.

(dowód: akta kontroli str. 794-800, 1745-1747, 1934-2267)

W *rocznych planach kontroli* w MJWPU zaplanowano następujące kontrole projektów realizowanych w ramach RPO:

- dla działania 1.2 – 13 kontroli na zakończenie realizacji projektu (pięć kontroli w 2014 r. oraz osiem w 2015 r.), co stanowiło 35,1% umów zawartych w ramach tego działania i jedną kontrolę w okresie trwałości projektu (w 2016 r.),
- dla działania 1.5 – 149 kontroli na zakończenie realizacji projektu i 103 kontrole w okresie trwałości projektu, co stanowiło odpowiednio 13,6% i 9,4% umów zawartych w ramach tego działania.

(dowód: akta kontroli str. 801, 1934-2267)

Kontrole przewidziane dla działania 1.2 zostały przeprowadzone zgodnie z planem, natomiast w odniesieniu do projektów realizowanych w ramach działania 1.5 przeprowadzono 90 kontroli na zakończenie projektu (60 % planowanych) oraz 113 kontroli w okresie trwałości (110 %). Rozbieżności między planowaną a wykonaną liczbą kontroli na zakończenie projektu wynikały głównie z przedłużania okresu realizacji projektów.

MJWPU przeprowadziła również nieplanowe kontrole projektów z działania 1.5, w tym 12 kontroli na miejscu w trakcie realizacji projektu oraz 30 kontroli po zakończeniu realizacji. Przeprowadzono też jedną kontrolę po zakończeniu realizacji projektu z działania 1.2. Ponadto MJWPU odbyła trzy wizyty monitorujące w ramach działania 1.2 oraz 327 wizyt w działaniu 1.5.

Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁷¹, w 2015 r. zwiększona liczba wizyt monitorujących wynikała z planu naprawczego wprowadzonego w związku z nieprawidłowościami zidentyfikowanymi podczas audytów Urzędów Kontroli Skarbowej. Czynności sprawdzające w zakresie wydatków zadeklarowanych w 2014 r. w ramach RPO prowadzone w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. wykazały przekroczenie progu istotności dopuszczalnego błędu w badanej populacji wydatków (2 %), który wyniósł 5,1 %. W ramach planu naprawczego MJWPU przeprowadziła 251 wizyt monitorujących w miejscach realizacji projektów dofinansowanych w ramach działania 1.5. Stwierdzone nieprawidłowości nie przekroczyły progu istotności – ostateczna kwota dofinansowania podlegającego zwrotowi wyniosła 1,3 % łącznej kwoty dofinansowania projektów.

(dowód: akta kontroli str. 935-963, 1559-1563)

Szczegółowe badanie wybranych kontroli

Szczegółowym badaniem NIK objęto sześć kontroli dotyczących projektów o największej kwocie dofinansowania, w tym dwie kontrole przeprowadzone na miejscu, dwie na zakończenie realizacji projektu oraz dwie w okresie trwałości projektu.

⁷⁰ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.

⁷¹ Pismo z 27.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

Kontrole na miejscu realizacji projektu przeprowadzono w trybie doraźnym. Kontrola projektu realizowanego przez Sport Medica⁷² została przeprowadzona w związku wynikami audytu Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie (stwierdzone uchybienia dotyczyły nieprzedłożenia przez beneficjenta dokumentacji potwierdzającej dokonanie wyboru wykonawcy usług prawnych z zachowaniem zasad konkurencyjności). Kontrola MJWPU nie potwierdziła tych ustaleń⁷³.

Kontrola projektu realizowanego przez „Pro Regio” Witold Sartorius⁷⁴ została przeprowadzona na polecenie Dyrektora MJWPU w celu ustalenia stanu faktycznego rzeczowej realizacji projektu. Kontrola wykazała niezrealizowanie zakresu rzeczowego projektu w ustalonym terminie (do 30 czerwca 2014 r.). Była to nieprawidłowość skutkująca wydaniem przez MJWPU decyzji administracyjnej⁷⁵ zobowiązującej beneficjenta do zwrotu środków przekazanych w ramach przyznanego dofinansowania. Według wyjaśnień Dyrektora MJWPU⁷⁶ beneficjent nie dokonał zwrotu środków, a postępowanie egzekucyjne zostało umorzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Makowie Mazowieckim postanowieniem z dnia 2 stycznia 2017 r. (utrzymanym w mocy postanowieniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2017 r.), ze względu na bezskuteczność egzekucji. Stwierdzono, że w wyniku postępowania egzekucyjnego nie uzyska się kwot przewyższających wydatki egzekucyjne. MJWPU w dniu 24 listopada 2016 r. złożyła w Sądzie Rejonowym w Przasnyszu wniosek o wyjawienie majątku dłużnika Witolda Sartoriusa. Na dzień 30 czerwca 2017 r. łączne zadłużenie beneficjenta wynosiło 6 716,6 tys. zł (w tym odsetki 2 615,4 tys. zł).

Kontrole przeprowadzone w miejscu realizacji projektów na ich zakończenie (realizowanych przez przedsiębiorców Paper&Tinta⁷⁷ oraz ODMET⁷⁸), jak również kontrole przeprowadzone w okresie trwałości projektów (DEKOR Media⁷⁹ oraz ODMET⁸⁰) nie wykazały nieprawidłowości lub uchybień.

W żadnej z sześciu kontroli objętych szczegółowym badaniem nie zostały sformułowane wnioski pokontrolne. W jednym projekcie (nr RPMA.01.05.00-14-376/08-00) wystąpiła potrzeba korekty przyznanego dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 737-739, 751-753, 789-790, 1463-1554, 1559-1744, 1769-1772)

Monitorowanie realizacji projektów

Szczegółowym badaniem objęto wnioski o płatność końcową dla wszystkich 10 analizowanych projektów o łącznej kwocie wydatków kwalifikowalnych w wysokości 14 107,9 tys. zł i kwocie dofinansowania – 7 386,6 tys. zł. Wszystkie wnioski o płatność końcową zostały zweryfikowane pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Oceny dokonane niezależnie przez dwóch pracowników (z zachowaniem zasady „dwóch par oczu”) zostały udokumentowane. Wszystkie badane wnioski, po dokonaniu przez beneficjentów korekt i uzupełnień, zostały zatwierdzone przez MJWPU. Pozytywna weryfikacja wniosków każdorazowo była poprzedzona przeprowadzeniem kontroli na zakończenie realizacji projektu – na miejscu bądź na dokumentach. Weryfikacja sześciu z dziesięciu badanych wniosków o płatność końcową przebiegała terminowo.

⁷² Nr RPMA.01.05.00-14-248/08-00.

⁷³ Informacja pokontrolna 1/RPMA.01.05.00-14-248/08-00 z 19 grudnia 2013 r.

⁷⁴ Nr RPMA.01.05.00-14-376/08-00.

⁷⁵ Decyzja MJWPU nr 76/2014-WWR-1/2014 z 7 października 2014 r.

⁷⁶ Pismo z 24.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

⁷⁷ Nr RPMA.01.05.00-14-522/08-00.

⁷⁸ Nr RPMA.01.05.00-14-395/08-00.

⁷⁹ Nr RPMA.01.05.00-14-109/08-00.

⁸⁰ Nr RPMA.01.05.00-14-395/08-00.

Ponadto szczegółową kontrolą objęto po dwa największe wydatki wykazane we wnioskach o płatność końcową. Łącznie zweryfikowano wydatki kwalifikowalne w wysokości 12 075,8 tys. zł. Badane wydatki zostały poniesione zgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie, do wniosków załączone były m.in. dokumenty (faktury) dotyczące poniesionych wydatków wraz z odpowiednim opisem, wyciągi bankowe potwierdzające dokonanie zapłaty, umowy zawarte w wykonawcami oraz protokoły odbioru. Wydatki uznane za kwalifikowalne były zgodne z wymogami określonymi m.in. w *Zasadach Kwalifikowania Wydatków w Ramach RPO WM 2007 – 2013*⁸¹.

(dowód: akta kontroli str. 1028-1034, , 1559-1563, 1877-1887, 3035-3089, 3297-3331, 3623-3650, 3874-3909, 4177-4227, 4534-4601, 4844-4885, 5165-5200, 5492-5522, 5772-5832)

W przypadku dziewięciu z dziesięciu objętych badaniem projektów beneficjenci wnioskowali o wydłużenie okresu ich realizacji. Najczęstszą przyczyną były opóźnienia w dostawie środków trwałych. Zmiany terminów zakończenia realizacji projektów dokonywane były aneksami do umów na podstawie odpowiednio uzasadnionych wniosków.

Sport Medica, składając wniosek o płatność końcową, poinformował o częściowej realizacji wskaźnika rezultatu „liczba utworzonych miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach”, a także o nieosiągnięciu wskaźnika rezultatu „liczba działających MŚP, które prowadzą sprzedaż produktów lub usług powstałych w wyniku udzielonego wsparcia” i zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu realizacji tych wskaźników, na co uzyskał zgodę MJWPU. Beneficjent w wyznaczonym terminie przedłożył dokumenty potwierdzające osiągnięcie wskaźników na zaplanowanym poziomie.

(dowód: akta kontroli str. 967-983, 4859-4862)

Sprawozdania po zakończeniu realizacji projektów

Po zakończeniu realizacji dziesięciu projektów objętych szczegółowym badaniem Beneficjenci składali corocznie (najpóźniej do 31 stycznia)⁸² *sprawozdania w zakresie monitorowania trwałości projektu*.

MJWPU przeprowadzała weryfikację złożonych sprawozdań zgodnie z *Wytężnymi IZ w zakresie monitorowania projektów w okresie trwałości*, w szczególności w zakresie osiągnięcia i zachowania celu projektu oraz wskaźników produktu i rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie, a także pod względem niedokonania znaczącej modyfikacji projektu. Sprawozdania były weryfikowane m.in. w oparciu o załączane przez beneficjentów dokumenty, w tym dotyczące realizacji wskaźnika zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli str. 1108-1114)

U siedmiu beneficjentów MJWPU przeprowadziła kontrole utrzymania trwałości projektu, w tym jedną wizytę monitorującą oraz sześć kontroli w miejscu realizacji projektu (planowych lub doraźnych), które potwierdziły zachowanie celów projektów, utrzymanie wskaźników produktu i rezultatu, odpowiednie stosowanie zasad informacji i promocji, zachowanie zgodności z politykami horyzontalnymi oraz poprawność przechowywania dokumentacji projektowej. W żadnym z siedmiu projektów MJWPU nie stwierdziła uchybień ani nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 1776-1876, 3090-3128, 3350-3387, 3658-3705, 3910-3968, 4252-4324, 4624-4672, 4886-4995, 5207-5267, 5535-5562, 5833-5889)

⁸¹ Załącznik do uchwały nr 403/118/08 ZWM z 11.03.2008 r.; wielokrotnie modyfikowane; ostatnia aktualizacja dokonana uchwałą nr 2089/306/13 ZWM z 03.12.2013 r.

⁸² W przypadku MSP – okres trwałości wynosił 3 lata (licząc od dnia zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu).

Ustalone
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1. NIK zwraca uwagę na długi okres rozpatrywania wniosków o płatność końcową czterech projektów objętych badaniem:

- AGPRESS złożył uzupełniony wniosek o płatność końcową 16 lutego 2012 r., a lista sprawdzająca, dokumentująca wstępną weryfikację wniosku, została sporządzona i zaakceptowana 17 lutego 2012 r.; pismo MJWPU informujące beneficjenta, że wniosek o płatność został oceniony pozytywnie, zostało sporządzone 3 września 2012 r., czyli po ponad sześciu miesiącach od uzupełnienia wniosku,
- Ferma OLDAR przekazała uzupełniony wniosek o płatność końcową 18 września 2014 r., natomiast lista sprawdzająca potwierdzająca weryfikację wniosku została zaakceptowana 16 kwietnia 2015 r., czyli po siedmiu miesiącach od uzupełnienia wniosku,
- CHEM-LINE złożył wniosek o płatność końcową 27 maja 2011 r., zaś MJWPU poinformowała go braku możliwości pozytywnej weryfikacji w dniu 22 października 2011 r., czyli po blisko pięciu miesiącach od złożenia wniosku,
- DEKOR Media złożył uzupełniony wniosek o płatność końcową 25 stycznia 2013 r., natomiast dopiero 7 marca 2013 r. projekt został przekazany nowemu opiekunowi, a pismo MJWPU informujące beneficjenta, że wniosek o płatność został oceniony pozytywnie, zostało sporządzone 21 maja 2013 r.

W przypadku AGPRESS oraz Ferma OLDAR długi okres rozpatrywania wniosków o płatność końcową wynikał głównie z wyznaczonych terminów przeprowadzenia kontroli na miejscu na zakończenie realizacji projektów. Wniosek o kontrolę projektu realizowanego przez AGPRESS został przekazany przez Wydział Wdrażania (WWR-1) do Wydziału Kontroli Projektów (WKP) w dniu 20 lutego 2012 r., zaś informacja pokontrolna zostały przekazane do WWR-1 w dniu 29 sierpnia 2012 r. (po 191 dniach). Projekt realizowany przez Ferma OLDAR został skierowany do kontroli 26 września 2014 r., zaś kontrola została przeprowadzona w dniach 31 marca – 2 kwietnia 2015 r. (po 186 dniach). W przypadku CHEM-LINE oraz DEKOR Media opóźnienia wynikały zarówno ze znacznego obciążenia pracą pracowników WWR-1, jak i z dużej rotacji pracowników⁸³. NIK przyjmując wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora MJWPU⁸⁴, że czasowe opóźnienia wynikały z kumulacji projektów przewidzianych do kontroli kończących się w zbliżonych terminach, zwraca uwagę, że zgodnie z *porozumieniem* zawartym z Zarządem Województwa Jednostka realizowała całość zadań związanych z udzielaniem wsparcia przedsiębiorcom w ramach działania 1.2 i 1.5 i posiadała wiedzę o terminach ich zakończenia. Pozwalało to na taką organizację pracy wydziałów, aby zapewnić bezzwłoczne rozpatrywanie wniosków beneficjentów o płatność końcową. Długotrwałe rozpatrywanie wniosków o płatność końcową i w konsekwencji przekazywanie środków wiele miesięcy po złożeniu wniosku tworzyło dla beneficjentów ryzyko niezrealizowania finansowych założeń projektów.

(dowód: akta kontroli str. 1046-1056, 1108-1114, 1559-1563)

2. W dokumentacji MJWPU dotyczącej monitorowania trwałości projektów objętych szczegółowym badaniem brak było list sprawdzających, potwierdzających weryfikację *sprawozdań w zakresie monitorowania projektu oraz obszarów szczególnego ryzyka* dotyczących Paper&Tinta (za 2012 r.), CHEM-LINE (za 2011 i 2012 r.), Sport Medica (za 2011 r.) oraz SAWIMED (za 2011 r.).

⁸³ Wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora MJWPU, pismo z 27.07.2017 r., znak: WKW.0911-7/17.

⁸⁴ Pisma z 14.07.2017 r. oraz z 27.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

Przyjmując wyjaśnienia Dyrektora MJWPU⁸⁵, że wszystkie *sprawozdania w zakresie monitorowania projektu* za 2011 r. były weryfikowane pod kątem realizacji celów projektu i wskaźników, a monitorowanie sprawozdań na podstawie list sprawdzających rozpoczęło po przyjęciu w grudniu 2012 r. *wytocznych w zakresie monitorowania*, NIK wskazuje, że MJWPU nie dysponowała żadnymi innymi dokumentami, świadczącymi o dokonaniu weryfikacji sprawozdań. W ocenie NIK, nie jest możliwe potwierdzenie przeprowadzenia przez MJWPU weryfikacji *sprawozdań w zakresie monitorowania projektu oraz obszarów szczególnego ryzyka* za 2012 r. złożonych przez Paper&Tinta oraz CHEM-LINE.

(dowód: akta kontroli str. 1108-1114)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór sprawowany przez MJWPU nad wykorzystaniem środków publicznych na cele związane z wdrażaniem innowacji oraz podnoszeniem konkurencyjności przedsiębiorstw.

3. Efekty wsparcia przedsiębiorców środkami publicznymi przeznaczonymi na wdrażanie innowacji

Opis stanu faktycznego

Środki publiczne przeznaczone dla przedsiębiorców na wdrażanie innowacji w ramach działań 1.2 oraz 1.5 zostały wykorzystane w pełnej wysokości. Planowana alokacja ogółem dla tych działań na lata 2007-2013 wyniosła 887 332,0 tys. zł (w tym środki z UE – 741 767,0 tys. zł), alokacja liczona według metodologii przyjętej dla sprawozdań okresowych (tj. plan po zmianach), wyniosła⁸⁶ 846 463,6 tys. zł (w tym środki z UE – 722 804,5 tys. zł), natomiast wykorzystanie środków na dzień 30 marca 2017 r. wyniosło⁸⁷ 872 813,6 tys. zł (w tym środki z UE – 741 891,3 tys. zł). Według wyjaśnień Dyrektora MJWPU⁸⁸, różnice pomiędzy alokacją a wykorzystaniem środków wynikają z kształtowania się kursów euro w okresie realizacji, a także zwrotów dokonywanych przez beneficjentów oraz dla beneficjentów (w związku z przywróceniem kwalifikowalności wydatków).

(dowód: akta kontroli str. 1084-1096, 5890-5892)

3.1. Przypadki niezrealizowania projektów zakwalifikowanych do dofinansowania

Projekty zakwalifikowane do dofinansowania w ramach działań 1.2 oraz 1.5, które nie zostały zrealizowane, obejmowały:

- 109 projektów, w przypadku których nie została podpisana umowa o dofinansowanie, w tym cztery projekty z działania 1.2 o wnioskowanej kwocie dofinansowania ze środków UE 4 458,8 tys. zł oraz 105 projektów z działania 1.5 o wnioskowanej kwocie dofinansowania ze środków UE - 71 843,4 tys. zł,
- 136 projektów, w przypadku których nastąpiło rozwiązanie umów o dofinansowanie, w tym 12 projektów z działania 1.2 o wnioskowanej kwocie dofinansowania ze środków UE 9 789,0 tys. zł oraz 124 projekty z działania 1.5 o wnioskowanej kwocie dofinansowania ze środków UE 92 726,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 737-739, 754-763, 791-793)

Szczegółowym badaniem NIK objęto pięć projektów o największej wartości dofinansowania ze środków UE, wynoszącej łącznie 12 591,8 tys. zł, z których

⁸⁵ Pismo z 24 lipca 2017 r., znak WKW.0911-7/17.

⁸⁶ Według wyjaśnień MJWPU, kwoty obu alokacji zostały przeliczone po kursie 4,3148 obowiązującym w algorytmie przesłanym przez Ministerstwo Finansów 5 marca 2017 r.

⁸⁷ Kwoty wypłacone na dzień 30.03.2017 r. wg informacji dostępnych na dzień 30.06.2017 r.

⁸⁸ Pismo z 4 sierpnia 2017 r., znak WKW.0911-7/17.

realizacji zrezygnowano przed zawarciem umowy oraz pięć projektów o największej wartości, wynoszącej łącznie 47 450,5 tys. zł, w przypadku których nastąpiło rozwiązanie umów o dofinansowanie po ich podpisaniu.

W przypadku badanych projektów, dwukrotnie od podpisania umowy odstąpiła MJWPU, zaś beneficjenci zrezygnowali z realizacji trzech projektów. Przyczyną odstąpienia od podpisania umowy przez MJWPU było niezłożenie przez beneficjentów dokumentów niezbędnych do podpisania umowy (w szczególności aktualnych zaświadczeń o niezaleganiu w podatkach i składkach ZUS)⁸⁹. Beneficjenci zrezygnowali z realizacji projektów przed zawarciem umowy przede wszystkim z powodu dekonunktury na rynkach, na których działali oraz sytuacji gospodarczo-finansowej swoich przedsiębiorstw.⁹⁰

W żadnym z powyższych przypadków przyczyną rezygnacji z realizacji projektów przed zawarciem umowy nie była utrata innowacyjności projektu ze względu na długotrwałość procesu naboru wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 805-900, 1748-1768, 2268-2379)

Przyczyną rozwiązania umów o dofinansowanie przez MJWPU było przede wszystkim niewywiązywanie się beneficjentów z warunków umów o dofinansowanie, w tym w szczególności:

- umowa z dnia 30 grudnia 2010 r. o dofinansowanie projektu *Rozwój przez spółkę Telekomunikacja NOVUM multimedialnych usług Contact Center dedykowanych dla sektora B2B na bazie innowacyjnych technologii teleinformatycznych nazywanych jako sieci następnej generacji – NGN (Next Generation Network)*⁹¹ o łącznej wartości 7 976,1 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 2 222,8 tys. zł), realizowanego przez firmę Telekomunikacja NOVUM SA, rozwiązana 4 lipca 2012 r. – niedostarczenie do 1 czerwca 2012 r. korekty wniosku o płatność zweryfikowanego negatywnie 25 stycznia 2012 r., niepodpisanie przez beneficjenta, mimo kilkukrotnych wezwań, aneksu do umowy o dofinansowanie;
- umowa z dnia 22 stycznia 2013 r.⁹² o dofinansowanie projektu *Wzmocnienie linii produkcyjnych przez wprowadzenie innowacyjnych technologii* o łącznej wartości 7 896,0 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 1 699,9 tys. zł) realizowanego przez firmę Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Dawiel" Zbigniew Dąbrowski⁹³, rozwiązana 27 maja 2014 r. – niepodjęcie realizacji projektu w przewidywanym umową terminie, niezłożenie żadnego wniosku o płatność; beneficjent w pismach do MJWPU wskazywał na trudności z realizacją projektu w terminie wyznaczonym w umowie, tj. do 31 grudnia 2013 r., wynikające m.in. z dużego zakresu projektu, krótkiego czasu na jego realizację, rozpoczęcie realizacji innej inwestycji (podczas oczekiwania na podpisanie umowy) oraz kryzysu gospodarczego;
- umowa z dnia 23 listopada 2009 r.⁹⁴ o dofinansowanie projektu *Utworzenie ciągu technologicznego obróbki i powlekania powierzchni szkła z wykorzystaniem*

⁸⁹ Projekty: „Uruchomienie nowoczesnego zakładu produkcji betonu oraz prefabrykatów betonowych przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe LASTMAR” firmy Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „LASTMAR” Drogi i Budowy Hurtownia Materiałów Budowlanych Wiesław Glinowiecki o wnioskowanej kwocie dofinansowania z UE 3 400,0 tys. zł i „Opracowanie i wdrożenie technologii produkcji folii PE wielowarstwowej” firmy PAKFOL Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania z UE 1 997,3 tys. zł

⁹⁰ Projekty: „Rozbudowa przedsiębiorstwa Radom poprzez nowe inwestycje” firmy Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego Radom Sp. z o.o. o wnioskowanej kwocie dofinansowania z UE 2 852,1 tys. zł, „Budowa nowego zakładu produkcyjnego wyrobów cukierniczych firmy Batida Sp. z o.o.” o wnioskowanej kwocie dofinansowania z UE – 2 643,5 tys. zł i „Zakup lokalu oraz zastosowanie najnowszej technologicznie tablicy LED jako sposób na świadczenie nowych usług (reklamowych) i wzmocnienie konkurencyjności firmy „Nowy Cotex Sp. z o.o.” o wnioskowanej kwocie dofinansowania z UE – 1 700,0 tys. zł.

⁹¹ Nr RPMA.01.05.00-14-429/08-00.

⁹² Nr RPMA.01.05.00-14-244/10-00.

⁹³ Dalej: PPH „Dawiel”.

⁹⁴ Nr RPMA.01.05.00-14-444/08-00.

metod próżniowych i numerycznych w firmie Euroglas PL Sp. z o.o. o łącznej wartości 6 967,3 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 2 905,1 tys. zł), realizowanego przez Euroglas PL Sp. z o.o., rozwiązana 22 kwietnia 2014 r. – niepoinformowanie MJWPU o złożeniu do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki; beneficjent w piśmie z 2 listopada 2013 r. poinformował, że nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników spółki podjęło decyzję o jej likwidację w dniu 30 października 2013 r. (był to ostatni, trzeci rok trwałości projektu, a jego realizacja zakończyła się 31 stycznia 2011 r.); MJWPU, po przeprowadzeniu w siedzibie beneficjenta kontroli w dniu 15 listopada 2013 r., stwierdziła brak utrzymania trwałości projektu (w trakcie oględzin w hali produkcyjnej nie było pracowników, a maszyny były unieruchomione) i uznała wszystkie wydatki poniesione w ramach projektu za niekwalifikowalne. W dniu 6 marca 2014 r. do MJWPU wpłynęło pismo syndyka informujące o ogłoszeniu przez sąd upadłości spółki⁹⁵;

- *umowa z dnia 13 grudnia 2012 r.⁹⁶ o dofinansowanie projektu *Zakup innowacyjnej linii technologicznej przez firmę Inter Europol Piekarnia Szwajcarska SA* o łącznej wartości 15 119,6 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 1 700,0 tys. zł), realizowanego przez Inter Europol Piekarnia Szwajcarska Sp. z o.o.⁹⁷, rozwiązana 2 sierpnia 2013 r. – beneficjent posiadający na dzień przyznania dofinansowania status średniego przedsiębiorcy, w związku ze zmianą formy prawnej oraz koniecznością zamknięcia ksiąg rachunkowych przed upływem przyjętego roku podatkowego, utracił ten status; MJWPU nie miała wiedzy, że beneficjent na dzień podpisania umowy o dofinansowanie posiadał status dużego przedsiębiorstwa (zgodnie z §6 ust. 4 regulaminu konkursu RPOWM/1.5/1/2010 z ubiegania się o dofinansowanie wykluczone były duże przedsiębiorstwa);*
- *umowa z dnia 7 grudnia 2009 r.⁹⁸ o dofinansowanie projektu *Inwestycje w nowe środki trwałe celem utworzenia nowego przedsiębiorstwa – budowa elektrowni wiatrowej* o łącznej wartości 9 491,4 tys. zł (w tym dofinansowanie z UE – 3 558,0 tys. zł), realizowanego przez Eko - Energia Cieśle Sp. z o.o., rozwiązana 26 sierpnia 2013 r. – na prośbę beneficjenta, który wskazał, że z „przyczyn obiektywnych” nie mógł zrealizować inwestycji w wyznaczonym terminie.*

Beneficjenci PPH "Dawiel", Telekomunikacja NOVUM SA oraz Inter Europol nie otrzymali żadnych środków pieniężnych w związku z realizacją projektów będących przedmiotem dofinansowania. Eko - Energia Cieśle Sp. z o.o. otrzymała płatność w kwocie 8,7 tys. zł oraz płatność zaliczkową w kwocie 1 926,1 tys. zł, która jako niewykorzystana została zwrócona w terminie zgodnym z umową. Beneficjent dokonał zwrotu przekazanego dofinansowania wraz z odsetkami umownymi. Euroglas PL Sp. z o.o. otrzymał w ramach realizowanego projektu dofinansowanie w kwocie 3 417,8 tys. zł. Beneficjent nie dokonał zwrotu przekazanych środków oraz odsetek, do czego został zobowiązany przez MJWPU w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie projektu z 8 kwietnia 2014 r. MJWPU w dniu 11 marca 2014 r. zgłosiła wierzytelność w postępowaniu upadłościowym wobec Euroglass PL w upadłości likwidacyjnej w kwocie 6 568,6 tys. zł. Natomiast syndyk, w piśmie z 24 sierpnia 2015 r., poinformował, że zgłoszone przez Jednostkę wierzytelności nie zostały uznane na sporządzonej przez niego liście wierzytelności, złożonej na ręce Sędziego-komisarza. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU⁹⁹, na dzień 27

⁹⁵ Postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy – Sąd Gospodarczy – X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych, z dnia 10 lutego 2014 r., w sprawie o sygn.. akt X GU 672/13.

⁹⁶ Nr RPMA.01.05.00-14-236/10-00.

⁹⁷ Dalej: Inter Europol.

⁹⁸ Nr RPMA.01.05.00-14-065/08-00.

⁹⁹ Pismo z 27 czerwca 2017 r., znak WKW.0911-7/17.

czerwca 2017 r. MJWPU, syndyk masy upadłości oraz Policja nie byli w stanie ustalić, co się stało ze środkami trwałymi nabytymi przez beneficjenta w ramach przyznanego dofinansowania. Od lipca 2016 r. postępowanie dotyczące Euroglas PL Sp. z o.o. (w związku z podejrzeniem dokonania przez osoby reprezentujące spółkę szeregu przestępstw na szkodę interesów finansowych UE) prowadzone jest przez Wydział do Zwalczania Zorganizowanej Przestępczości Ekonomicznej Zarządu w Warszawie Centralnego Biura Śledczego Policji.

(dowód: akta kontroli str. 901-934, 1748-1768, 2380-2785)

3.2. Zmiany zakresu rzeczowego projektów

MJWPU nie dysponowała zagregowanymi danymi dotyczącymi liczby oraz przyczyn zmian zakresu rzeczowego projektów realizowanych w ramach działań 1.2 oraz 1.5. Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU¹⁰⁰, dane w tym zakresie nie były gromadzone w systemach informatycznych KSI SMIK oraz MEWA.

MJWPU zawarła łącznie 1 131 umów o dofinansowanie projektów w ramach działania 1.2 i 1.5 oraz 2 943 aneksów do tych umów. Zmiany wprowadzone aneksami obejmowały przede wszystkim zmiany okresu realizacji projektów, wartości projektów (w tym dofinansowania), poszczególnych pozycji budżetu projektów oraz założonych do osiągnięcia wartości wskaźników. Zgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie, w przypadku zmian zakładanych wartości docelowych wskaźników produktu, przekraczających 15% ich pierwotnej wartości, oraz zmian wskaźników rezultatu¹⁰¹, beneficjenci zobowiązani byli poinformować MJWPU o planowanych zmianach i dokonać aktualizacji wniosku o dofinansowanie projektu. Zmiany mogły zostać wprowadzone po uzyskaniu pisemnej akceptacji MJWPU. W przypadku zmian wskaźników podlegających ocenie na etapie wyboru projektu do dofinansowania, wynikających z okoliczności niezależnych od beneficjenta i niemożliwych do przewidzenia w momencie przygotowywania wniosku o dofinansowanie, MJWPU mogła podjąć decyzję o ponownym przeprowadzeniu procesu oceny wniosku o dofinansowanie projektu. Natomiast nie było możliwe wprowadzenie zmian powodujących obniżenie oceny poniżej poziomu umożliwiającego przyznanie dofinansowania. Szczegółowym badaniem objęto pięć projektów, w których nastąpiła zmiana zakresu rzeczowego projektu, w tym:

- dwa z 10 projektów dobranych do próby opisanej w podrozdziale 1.1, realizowane przez beneficjentów Ferma OLDAR oraz SAWIMED,
- trzy projekty (dobre wg kryterium największej kwoty dofinansowania): „Dywersyfikacja prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej przez wprowadzenie sprzedaży mieszanek węglowych dzięki zakupowi infrastruktury do ich zagospodarowania i konfekcjonowania pozostałości tego surowca” – projekt realizowany przez beneficjenta SALUTARIS SA¹⁰², o dofinansowaniu w kwocie 1 996,7 tys. zł (w tym 1 697,2 tys. zł z UE), „Wzrost konkurencyjności firmy POLMO ŁOMIANKI SA poprzez wprowadzenie nowych produktów na rynek międzynarodowy” – projekt realizowany przez beneficjenta „POLMO ŁOMIANKI” SA¹⁰³, o dofinansowaniu w kwocie 1 258,8 tys. zł (w tym 1 069,9 tys. zł z UE) oraz „Podniesienie konkurencyjności firmy Coffee Service Sp. z o.o. poprzez zakup innowacyjnych urządzeń pakujących oraz lasera

¹⁰⁰ Pismo z 25 maja 2017 r., znak WKW.0911-7/17.

¹⁰¹ W przypadku jednej z badanych umów (zawartej z Coffee Service sp. z o.o.) – wskazane zapisy dotyczyły zmian wskaźników rezultatu przekraczających 15% ich pierwotnej wartości.

¹⁰² Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-381/10-00 z dnia 10 listopada 2011 r. wraz z 2 aneksami, dalej: SALUTARIS.

¹⁰³ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-020/11-00 z dnia 30 maja 2012 r. wraz z 6 aneksami, dalej: POLMO ŁOMIANKI.

wycinającego” – projekt realizowany przez beneficjenta Coffee Service Sp. z o.o.¹⁰⁴, o dofinansowaniu w kwocie 575,4 tys. zł (w tym 489,1 tys. zł z UE).

Wprowadzone zmiany zakresu rzeczowego do wymienionych projektów dotyczyły głównie zakupu maszyn i urządzeń i wynikały z rozwoju technologii i wprowadzania na rynek nowych rozwiązań, niedostępnych na dzień składania przez beneficjentów wniosków o dofinansowanie, a obejmowały w szczególności zakup prasy elektrycznej do prasowania wyrobów z proszków spiekanych zamiast prasy hydraulicznej (POLMO ŁOMIANKI), zakup jednej linii produkcyjnej, umożliwiającej integrację poszczególnych procesów technologicznych, zamiast kilku niezależnych urządzeń (SALUTARIS), zakup jednego urządzenia do laserowego nacinania materiałów opakowaniowych zamiast trzech odrębnych urządzeń – automatów pakujących (Coffee Service), zakup maszyn i urządzeń cukierniczych o wyższych parametrach (Ferma OLDAR). Ponadto beneficjent SALUTARIS zrezygnował z zakupu nieruchomości (stanowiącej wydatek niekwalifikowany) w związku z wycofaniem się sprzedającego ze sprzedaży gruntu.

Zmiany zakresu rzeczowego dokonane zostały na podstawie złożonych przez beneficjentów wniosków zawierających uzasadnienie planowanych zmian, po uzyskaniu zgody MJWPU i sporządzeniu aneksów do umów o dofinansowanie. Decyzje MJWPU o wyrażeniu zgody na zmianę zakresu rzeczowego projektów poprzedzone były analizą wpływu wnioskowanych zmian na efekty realizowanych projektów oraz spełnianie kryteriów merytorycznych uwzględnianych podczas rozpatrywania wniosku o dofinansowanie. Wprowadzone zmiany nie wpłynęły negatywnie na innowacyjność projektów oraz nie skutkowały obniżeniem wartości docelowej wskaźników produktu i rezultatu.

(dowód: akta kontroli str. 967-1027, 1123-1462)

3.3. Stopień osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu

Na dzień 31 marca 2017 r. stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu, określonych dla działań 1.2 oraz 1.5 był następujący:

- wskaźnik produktu dla działania 1.2 *Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi*, o zakładanej wartości docelowej 20 szt., wyniósł 25 szt. (125 % wartości docelowej),
- wskaźnik rezultatu dla działania 1.2 *Wzrost nakładów na działalność B+RT w dofinansowanych przedsiębiorstwach*, o zakładanej wartości docelowej 6 mln zł, wyniósł 9,14 mln zł (152,3 % wartości docelowej),
- wskaźnik produktu dla działania 1.5 *Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie innowacji*, o zakładanej wartości docelowej 200 szt., wyniósł 332 szt. (166,6% wartości docelowej),
- wskaźnik produktu dla działania 1.5 *Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw*, o zakładanej wartości docelowej ogółem 1 200 szt., w tym dla przedsiębiorstw: mikro – 600 szt., małych – 400 szt., średnich – 200 szt., wyniósł odpowiednio 948 szt., 429 szt., 361 szt. oraz 158 szt. (odpowiednio: 79,0 % oraz 71,5 %, 90,3 % oraz 79,0 % wartości docelowej),
- wskaźnik rezultatu dla działania 1.5 *Całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)*, o zakładanej wartości docelowej 1 000, z tego kobiety – 500 oraz mężczyźni – 500 wyniósł odpowiednio 4 070 oraz 1 814 i 2 256 (odpowiednio: 407,0 % oraz 362,8 %, i 451,2 % wartości docelowej),

¹⁰⁴ Na podstawie umowy nr RPMA.01.05.00-14-154/11-00 z dnia 2 kwietnia 2013 r. wraz z 5 aneksami, dalej: Coffee Service.

- wskaźnik rezultatu dla działania 1.5 *Liczba nowych lub udoskonalonych produktów/usług*, o zakładanej wartości docelowej 2 500 szt., wyniósł 3 438 szt. (137,5% wartości docelowej),
- wskaźnik rezultatu dla działania 1.5 *Liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte przedsiębiorstwa*, o zakładanej wartości docelowej 1 100 szt., wyniósł 1 535 szt. (139,5 % wartości docelowej).

Wskaźnik rezultatu „liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw” w podziale na mikro małe i średnie nie został zrealizowany, jednak kształtował się na poziomie akceptowanym przez Komisję Europejską, tj. nie odbiegał o więcej niż 25 % od celów ustalonych w programie¹⁰⁵.

(dowód: akta kontroli str. 1555-1558, 5890, 5893)

Beneficjenci we wnioskach o dofinansowanie projektów deklarowali wskaźniki rezultatu i produktu dostępne w ramach działania 1.2 oraz 1.5, określone w załączniku nr 3 do *Uszczegółowienia RPO (Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektu)*. W ramach konkursu RPOWM/1.5/1/2008 nie została określona minimalna liczba wskaźników produktu i rezultatu, które powinny być zadeklarowane przez przedsiębiorców we wniosku o dofinansowanie. W *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach RPO WM 2007-2013* poinformowano jedynie, że „wybrane wskaźniki (produktu i rezultatu) powinny być odzwierciedleniem celów i charakteru projektu opisanym w części C wniosku.” Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MJWPU¹⁰⁶, większa liczba zadeklarowanych wskaźników nie zwiększała szans beneficjenta na pozytywne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie.

We wnioskach o dofinansowanie ośmiu z 10 objętych szczegółowym badaniem projektów, realizowanych w ramach działania 1.5., Beneficjenci wykazali następujące wskaźniki produktu (w nawiasie liczba beneficjentów):

- Liczba wdrożonych technologii (3),
- Liczba wybudowanych obiektów budowlanych (5),
- Liczba zmodernizowanych obiektów budowlanych (1),
- Powierzchnia wybudowanych obiektów budowlanych (3),
- Powierzchnia zmodernizowanych obiektów budowlanych (1),
- Wartość zakupionych środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych służących wdrożeniu projektu (4),
- Liczba dotacji na przedsięwzięcia inwestycyjne (6),
- Liczba dokapitalizowanych przedsiębiorstw (4),
- Liczba utworzonych miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach (8).

Natomiast zadeklarowane przez beneficjentów wskaźniki rezultatu były następujące:

- Liczba innowacji wprowadzonych przez powstałe dzięki udzielonemu wsparciu przedsiębiorstwa (5),
- Liczba udoskonalonych produktów/usług (3),
- Liczba działających MSP, które prowadzą sprzedaż produktów lub usług powstałych w wyniku udzielonego wsparcia (7),
- Liczba przedsiębiorstw wyposażonych w sprzęt specjalistyczny (7),

¹⁰⁵ Zgodnie z par. 5.2.6 Załącznika do decyzji Komisji zmieniającej decyzję C(2013) 1573 w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z EFRR, EFS i FS (2007-2013)¹⁰⁵ z 30 kwietnia 2015 r. (C(2015) 2771 final) jeżeli w momencie zamknięcia wydaje się, że wskaźniki zgłoszone w sprawozdaniu końcowym znacznie odbiegają (tj. o ponad 25 %) od celów ustalonych w programie, wówczas państwo członkowskie powinno przedstawić wyjaśnienie i uzasadnienie, dlaczego cel nie został osiągnięty i dlaczego nie podjęto działań naprawczych w okresie realizacji.

¹⁰⁶ Pismo z 14.07.2017 r., znak WKW.0911-7/17.

- Liczba uzyskanych certyfikatów w zakresie zarządzania jakością (1).

W związku z aktualizacją katalogu wskaźników wykazanych w załączniku nr 3 do *Uszczegółowienia RPO* wskaźniki produktu *Liczba dotacji na przedsięwzięcia inwestycyjne* i *Liczba dokapitalizowanych przedsiębiorstw* oraz wskaźniki rezultatu *Liczba działających MSP, które prowadzą sprzedaż produktów lub usług powstałych w wyniku udzielonego wsparcia* i *Liczba przedsiębiorstw wyposażonych w sprzęt specjalistyczny* nie były wykazywane przez beneficjentów w *Sprawozdaniach w zakresie monitorowania trwałości projektu* sporządzanych za rok 2014 i kolejne lata. Ponadto wskaźnik dotyczący zatrudnienia, wykazywany w *Sprawozdaniach* za lata 2011-2013 jako wskaźnik produktu pn. *Liczba utworzonych miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach*, w *Sprawozdaniach* za rok 2014 i kolejne lata był wykazywany, zgodnie z załącznikiem nr 3 do *Uszczegółowienia RPO*, jako wskaźnik rezultatu pn. *Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)*.

W projektach zrealizowanych w ramach działania 1.5 wszystkie zakładane wskaźniki zostały osiągnięte oraz utrzymane w okresie trwałości projektu. W szczególności:

- liczba utworzonych miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach wyniosła łącznie 119,
- dzięki udzielonemu wsparciu wprowadzono łącznie 20 innowacji,
- liczba udoskonalonych produktów/usług wyniosła łącznie – 11.

Zgodnie z regulaminem konkursu RPOWM/1.2/1/2011 beneficjenci we wnioskach o dofinansowanie wykazywali wszystkie wskaźniki dostępne w ramach działania 1.2, przy czym wartość docelowa siedmiu określonych wskaźników powinna być zadeklarowana w wielkości większej niż „0”.

We wnioskach o dofinansowanie dwóch objętych szczegółowym badaniem projektów, realizowanych w ramach działania 1.2, beneficjenci wykazali następujące wskaźniki produktu:

- Liczba analiz, badań i ekspertyz,
- Liczba jednostek naukowych zaangażowanych w realizację projektu,
- Liczba pracowników naukowych zaangażowanych w realizację projektu,
- Liczba nowych produktów lub usług wprowadzanych na rynek.

Wskaźniki rezultatu zadeklarowane przez ww. beneficjentów były następujące:

- Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+T,
- Liczba utworzonych nowych etatów badawczych w tym dla kobiet i mężczyzn,
- Liczba wdrożeń powstałych w wyniku zrealizowanych projektów,
- Liczba zgłoszeń patentowych jako efekt realizacji projektu celowego,
- Liczba zrealizowanych projektów z zakresu B+RT,
- Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu,
- Wzrost nakładów na działalność B+R w przedsiębiorstwach dofinansowanych w ramach działania.

Beneficjent QSGS Technology zwrócił się w dniu 25 lutego 2014 r. do MJWPU z wnioskiem o anulowanie wskaźników rezultatu dotyczących liczby utworzonych nowych etatów badawczych (dla kobiet, dla mężczyzn i ogółem) ze względu na brak możliwości zatrudnienia na podstawie umowy o pracę pracowników naukowych, z którymi przedsiębiorstwo chce współpracować. Po przeprowadzeniu ponownej oceny merytorycznej oraz uzyskaniu pozytywnej opinii eksperta, MJWPU w dniu 1 kwietnia 2014 r. wyraziła zgodę na rezygnację z tych wskaźników i poinformowała o możliwości dalszej realizacji projektu.

Wszystkie pozostałe wskaźniki produktu i rezultatu określone we wnioskach o dofinansowanie dwóch projektów objętych szczegółowym badaniem, zostały osiągnięte w momencie zakończenia projektów i utrzymane w okresie trwałości projektów. W szczególności:

- w realizację projektów zaangażowane były łącznie cztery jednostki naukowe i ośmiu pracowników naukowych,
- na rynek wprowadzone zostały dwa nowe produkty,
- dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu wyniosły 1,15 mln euro,
- wzrost nakładów na działalność B+R wyniósł łącznie 0,8 mln euro,
- utworzono cztery nowe etaty badawcze (w tym trzy dla kobiet),
- dokonano jednego zgłoszenia patentowego.

(dowód: akta kontroli str. 1028-1032, 1035-1045, 1046-1056, 1108-1114, 1776-1876, 5890, 5893)

Analiza danych w zakresie wskaźników konkurencyjności i innowacyjności, uzyskanych od dziewięciu z dziesięciu beneficjentów objętych szczegółowym badaniem, nie wykazała w sposób jednoznaczny, że realizacja projektów przyczyniła się do poprawy konkurencyjności tych przedsiębiorstw:

- przychody ośmiu przedsiębiorstw zwiększyły się, a jednego – utrzymywały się na zbliżonym poziomie,
- osiem przedsiębiorstw utrzymało się na dotychczasowym rynku sprzedaży (z tego: jedno – na rynku regionalnym, dwa – na rynku krajowym, dwa – na rynku europejskim, trzy – na rynku międzynarodowym), natomiast jedno przedsiębiorstwo poszerzyło rynek sprzedaży z krajowego na międzynarodowy,
- w przypadku pięciu przedsiębiorstw wskaźnik rentowności obniżył się w roku zakończenia realizacji projektów, a w kolejnych latach – wzrastał, zaś trzy przedsiębiorstwa odnotowały zmniejszenie wskaźnika rentowności (w tym jedno przedsiębiorstwo – po okresie jego wzrostu)¹⁰⁷.

Z analizy wskaźników innowacyjności wynika, że po zakończeniu realizacji projektów:

- nakłady na innowacje ponosiły cztery przedsiębiorstwa,
- z instytucjami naukowymi lub badawczo-rozwojowymi współpracowały trzy przedsiębiorstwa,
- zatrudnienie w obszarze B+R wzrosło w jednym przedsiębiorstwie, w dwóch – utrzymywało się na zbliżonym poziomie, w jednym – zmniejszyło się, natomiast pięć przedsiębiorstw nie zatrudniało osób w tym obszarze (także w trakcie realizacji projektów).

Wszystkie przedsiębiorstwa wdrożyły innowacje w trakcie realizacji projektów. Trzy firmy wdrożyły innowacje także po zakończeniu realizacji projektów. Wnioski patentowe zgłosiło tylko jedno przedsiębiorstwo (w związku z realizacją projektu).

(dowód: akta kontroli str. 5909-5928, 5983-6000)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Określone dla działania 1.2 i 1.5 wskaźniki produktu i rezultatu odnosiły się w większości do realizacji zakresu rzeczowego projektu, natomiast nie pozwalały ocenić celów powyższych działań takich, jak podniesienie innowacyjności przedsiębiorców dzięki wykorzystaniu rezultatów prac B+RT (w przypadku działania 1.2) oraz podniesienie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw i MŚP (działanie 1.5). Powodowało to brak narzędzi do pomiaru efektów realizowanych zadań. Dane

¹⁰⁷ Jeden z beneficjentów nie podał danych dotyczących rentowności w roku podpisania umowy wsparcia.

pozyskane od beneficjentów w trakcie kontroli NIK wskazują, że nie osiągnęli oni w wyniku realizacji zbadanych projektów trwałej poprawy swej pozycji rynkowej, jak również nie zwiększyli swego zaangażowania w badania i rozwój (poprzez własną działalność w tym zakresie lub współpracę z zewnętrznymi jednostkami).

Ocena częściowa

Wskaźniki produktu i rezultatu określone dla działań 1.2 oraz 1.5 zostały zrealizowane na poziomie akceptowanym przez UE. Wskaźniki produktu i rezultatu zakładane we wnioskach o dofinansowanie projektów objętych szczegółowym badaniem zostały osiągnięte przez beneficjentów i utrzymane w okresie trwałości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, nie formułuje wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰⁸, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 10 października 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
Sławomir Grzelak

(-)

.....
podpis

Kontrolerzy
Małgorzata Duraj
Główny specjalista kp.

(-)

.....
podpis

Adam Zaborski
Główny specjalista kp.
(-)

.....
podpis

¹⁰⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096. Dalej: *ustawa o NIK*.